မာတိကာ

အခန်း ၁ – ပဋိပက္ခကို နားလည်ခြင်း

မိတ်ဆက်

၁.၁ – ပဋိပက္ခအဆင့်များ ၄

၁.၂ – ပဋိပက္ခအတွင်းမှ ဇာတ်ကောင်များ ၈

၁.၃ – ပဋိပက္ခ၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများ ၁၃

၁.၄ – ပဋိပက္ခ၏ မူလဇစ်မြစ်များ ၁၅

၁.၅ – အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာများက ပဋိပက္ခ၏ အကြောင်းအရင်းခံ ဖြစ်လာခြင်း ၂၂

၁.၆ – စံတန်ဖိုးထားမှုများက ပဋိပက္ခ၏ အကြောင်းအရင်းခံ ဖြစ်လာခြင်း ၂၅

အခန်း ၂ – ငြိမ်းချမ်းရေးကို နားလည်ခြင်း

၂.၁ – ငြိမ်းချမ်းရေးကို အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခြင်း ၃၄

၂.၂ – ပြီးပြည့်စုံသော ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြီးပြည့်စုံမှုမရှိသော ငြိမ်းချမ်းရေး ၃၇

၂.၃ – ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ကျား၊ မ တန်းတူညီမျှမှု ၄၅

၂.၄ – ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်ခြင်း ၅၀

၂.၅ – ပြီးပြည့်စုံသော ငြိမ်းချမ်းရေးအား ရရှိခြင်း ၆၀

creative commons

This work is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License. To view a copy of this license, visit: http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en_US.

Notes about usage: Organisations wishing to use the body text of this work to create a derivative work are requested to include a Mote Oo Education logo on the back cover of the derivative work if it is a printed work, on the home page of a web site if it is reproduced online, or on screen if it is in an app or software.

For license types of individual pictures used in this work, please refer to Picture Acknowledgements at the back of the book.

ပဋိပက္ခနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး

အကြို မိတ်ဆက်

þpmtyEiS h ZGJpayl;vm&ma&; tal;ui;&d;

þpmtyon \ir;c\r;a&; yn\ma&;twu t\bu\lrwqu oi½;wwpc jzpygon/ þpmtyu rcO;yn\ma&;tzJ\ \ir;c\r;a&;oi½;ay:wi tajccxm;ygon/pmtytjyntpu 2016 cEp Epueav\muwi tqioi yEyxwa0Ei&e ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ၎င်းအချိန်မတိုင်မီ ကာလအတွင်း၌၊ ဤသင်ရိုးအား သင်ယူလေ့လာသူများအတွက် ဤသင်ရိုးတို စာအုပ်ကို မှခ်ဦးအဖွဲ့မှ အကြိုထုတ်ဝေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ထဲတွင်၊ ငြိမ်းချမ်းရေးပညာရေး၏ အဓိကသဘောတရားများကို အခန်း **2 ce; cjc\m;a&;o\m;x\m;onu zw½Eirn jzpon/ tce; 1 jzpao\m y#yu t\m; e\m;v njci; tyi;wi y#yu** အမျိုးအစားများ၊ ပဋိပက္ခတွင် ပါဝင်ဆက်နွှယ်သည့် ဇာတ်ကောင်များနှင့် ပဋိပက္ခ၏ ဇစ်မြစ်ပြဿနာရပ်များ ပါဝင်ပြီး အခန်း ၂ ဖြစ်သော ငြိမ်းချမ်းရေးအား နားလည်ခြင်း အပိုင်းတွင် 'ငြိမ်းချမ်းရေး' ဖော်ဆောင်ခြင်းနှင့် အသွင်ကူးပြောင်းကာလ တရားမျှတမှု၏ သဘောတရားများ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

þpmt\yk t\m; to;jy\Eu;

ဤသင်ရိုးတွင် သင်တို့၏ သင်ယူတတ်မြောက်မှုအား ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်ရန် များစွာသော သင်ရိုးအကြောင်းအရာများကို ထည့်သွင်းထား သည်။ ၎င်းသင်ရိုး အကြောင်းအရာများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- လေ့ကျင့်ခန်းများ ။ ။ လေ့ကျင့်ခန်းများသည် အဓိကသဘောတရားများအား နားလည်မှုကို ဆန်းစစ်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ်သည်။
- လှုပ်ရှားမှုများ ။ ။ လှုပ်ရှားမှုများကဏ္ဍသည် သင်ယူသူများ ၎င်းတို့၏ ရှိရင်းစွဲ စွမ်းရည်များနှင့် စွမ်းရည်အသစ်များကို **vuaw\lav u\si to;jy\Eiap&e &n&, on/**
- ပြန်လည်တွေးခေါ်ခြင်း ။ ။ ပြန်လည်တွေးခေါ်ခြင်းကဏ္ဍသည် သင်ယူသူများအား ၎င်းတို့၏ကိုယ်ပိုင်စံတန်ဖိုးများနှင့် **ywou í aw;ac:p0;p\m;ra t\mi we; t\m;ay;Ei&e jzpon/**
- **aq;aE;jci;r\m; / / þu@on typwpp or [w twe; wpwe; t\m; ay;x\m;ao\m acgi;p0Ei pyv\s0; í** ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အတွေးအမြင်များကို ဖလှယ်ဆွေးနွေးနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။

t\bu; tal;ui;t&r\m;

- **þpmtyxwi pmtyyg oi½;ta\lumi;t&mr\m;t\m; jrermEii \ jzp&yr\m;Ei c\wquav v\mEi&e twu]jrerma&;&m} u@r\m;uyg xn0i azmjyx\m;ygon/**
- အခန်း ၂ ခန်းစလုံးအတွက် ရည်ရွယ်ထားသည့် သင်ယူလေ့လာရေး အကျိုးကျေးဇူးများကို နောက်ကျော စာမျက်နှာတွင် ဖော်ပြထားပြီး အဖြေများကို ဤစာအုပ်နှင့် ပူးတွဲအသုံးပြုရမည့် ဆရာလက်စွဲ စာအုပ်ထဲတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။
- အကယ်၍ ဤစာအုပ်အား အသုံးပြုရသည်ကို နှစ်သက်မှု ရှိပါက၊ ကျွန်ုပ်တို့ မုခ်ဦးအဖွဲ့အား ကျေးဇူးပြု၍ အသိပေးနိုင်ပါသည်။ အခြားသော ဆင်တူသည့် စာအုပ်များကို ရှာဖွေရန် အတွက်လည်း မုခ်ဦးအဖွဲ့၏ အင်တာနက် စာမျက်နှာတွင် ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင် ပါသည်။ ထို့အတူ မုခ်ဦးအဖွဲ့၏ Facebook **pmr\suEmwi v n;** Like တစ်ချက် နှိပ်ခြင်းအားဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ပါသည်။
- ဤစာအုပ်သည် မူကြမ်းဖြစ်သည့်အတွက်၊ စာအုပ်ထဲတွင် အမှားများ ရှိပါသည်။ ထို့အတွက်လည်း မုခ်ဦးအဖွဲ့မှ အနူးအညွှတ် **aw\mi;yev on tjyi aem u q;yEyxwa0rn pmtytwu tr\m;t\m;v;u jyevn jznpu o\m;&e &n&, x\m;ygon/**
- နောက်ဆုံးအတည်ပြု စာအုပ်ကို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလနှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း **yEyxwa0o\m;rn jzpygon/**

moteoo.org
facebook.com/moteooeducation/
info@moteoo.org

သင်ယူမှု ရည်ရွယ်ချက်များ

အခန်း (၁)		
အသိပညာ	**စွမ်းရည်**	**တန်ဖိုးထားမှုများ**
ydkS oifcef;pmwGif atmufyg taumif; t&mwGifEi ywfoufaom toyn A[owrm; ol;ym;vmapvdrf;rnf/ • y#yu t q i r m;/ • ပဋိပက္ခတွင် ပါဝင်နေသော ဇာတ်ကောင် rm;/ • y#yu \ vm;&mrm;/ • tjyetve quqa&;rm;u y#yu tay: oua&muy/ • ပဋိပက္ခ၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးများ။ • y#yu jzpay:apEion v tycurm;/ • y#yu \ &i;jrpwpcjzpaom wp0;c i;pEi tpvu 0aoo vuPm&yrm;/ • y#yu \ &i;jrpwpcjzpaom wez; xm;rrm;/	**ydkS oifcef;pmwGif atmufyg pGrf;&nf rm; z.l[Z;vf;wu vmapvdrf;rnf/** • y#yu t q i r m;u cjcm;owrw Eijci;/ • ပဋိပက္ခကို ပံ့ပိုးနေသည့် အဓိက ဇာတ်ကောင်များနှင့် အရံဇာတ်ကောင် rm;u cjcm;owrwEijci;/ • သဟဇာတဖြစ်နိုင်ခြင်းနှင့် သဟဇာတ jzpEijci; r&aom &nre;c urm; u cjcm;owrwEijci;/ • လူ့အဖွဲ့အစည်းများရှိ လိုအပ်ချက်များ နှင့် ကိုက်ညီခြင်းရှိ၊ မရှိ ဆန်းစစ်တတ် jci;/ • wp0;c i;pEi tpvu 0aoo လက္ခဏာ ရပ်များရှိ အဓိက talumi;t&i;rm;u owrw azmxwjci; • တန်ဖိုးထားမှုများနှင့် ၎င်းတို့၏ အရင်း tjrpu av vmqe;ppwwjci;/	**ydkS oifcef;pmwGif atmufyg taumif; t&mwGifu qdkif&m o;oyvmEdkiap vdrf;rnf/** • မတူကွဲပြားသော ပဋိပက္ခအဆင့်များက oi tay: rnuo ou&muy/ • y#yu \ tus;tjrwrm;/ • rr \ v tycurm; rnuo uunr&y/ • rr \ 0aoo vuPm&y/ • oi \ wez;xm;rrm;/

အခန်း (၂)		
အသိပညာ	**စွမ်းရည်**	**တန်ဖိုးထားမှုများ**
ydkS oifcef;pmwGif atmufyg taumif; t&mwGifEi ywfoufaom toyn A[owrm; ol;ym;vmapvdrf;rnf/ • လူမှုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုရှိ ငြိမ်းချမ်းရေး t q i r m;/ • jynpaom \ir;c r;a&;Ei rjynpaom \ir;c r;a&; tlum; ujym;jcm;em;rrm;/ • z\pn;wnaqmuyEi ouqi သော အကြမ်းဖက်မှု၏ အယူအဆ သဘောထားမှုများ။ • ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် တရားရှိလူနေမှုအကြား ဆက်နွယ်မှုများ။ • ကျား၊ မ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် လူမှုအဖွဲ့ အစည်းအပေါ် ၎င်း၏ သက်ရောက်မှုများ။ • ပဋိပက္ခအပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် \ir;c r;a&; wnaqmur t r\; t pm; rm;/ • w&m;a&; ajymi;v r/ • ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး အယူအဆများ။ • jyev n o i jrwa&; t q i rm;Ei o i jyi v u P m&yrm;/	**ydkS oifcef;pmwGif atmufyg pGrf;&nf rm; z.l[Z;vf;wu vmapvdrf;rnf** • jynpaom \ir;c r;a&;Ei rjynp aom \ir;c r;a&; \ vuPm&y rm;u cjcm;owrwjci;/ • tajctaetrl;rl;& tlur;zur t rl; t pm;rm;u cjcm;owrwjci;/ • လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ နှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကျား၊ မ အကြမ်းဖက် rEi wu½u tlur;zuru cjcr; pwjzmci;/ • ပဋိပက္ခအပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ လိုအပ် c urm;u owrwazmxwjci;/ • ပဋိပက္ခအပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် vuavmnaxjzpon w&m;a&; ajymi;vr yprm;u a&;c , jci;/ • jyevnoijrwa&; vyaqmir atmijri&e tajccvyaqmicu rm;u owrwazmxwjci;/ • jyevnoijrwa&; tqirm;u cjcm;owrwjci;/	**ydkS oifcef;pmwGif atmufyg taumif; t&mwGifu qdkif&m o;oyvmEdkiapvdrf;rnf** • မတူကွဲပြားသော ပဋိပက္ခ အဆင့်များက oi tay: rnuo ou&muy/ • y#yu \ tus;tjrwrm;/ • rr \ v tycurm; rnuo uunr&y/ • rr \ 0aoo vuPm&y/ • oi \ wez;xm;rrm;/

အကြိုသင်ခန်းစာ

1/ y#yu 10 rsK;u pm&i;jyKpyg/

2/ ထိုပဋိပက္ခများအား တစ်ဦးချင်း လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ လူမှုအစုအဖွဲ့များ၊ နိုင်ငံများအနေနှင့် cjcm;ay;yg/

အခန်း(၁) – ပဋိပက္ခကို နားလည်ခြင်း

၁.၁ – ပဋိပက္ခအခြေခံများ

ပဋိပက္ခဟူသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ နေရာတိုင်း၊ အလွှာတိုင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်တတ်သည့် သဘော ရှိသည်။ ပဋိပက္ခများကို အမျိုးအစားခွဲခြားရာတွင် ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အတွင်း လူပေါင်း မည်မျှ ပါဝင်ပတ်သက်နေသည် သို့မဟုတ် အဆိုပါ ပဋိပက္ခက လူပေါင်းမည်မျှအပေါ် oua&mur &aeonqon tcsuf;tay: tajccí cjcm;owrwfu သည်။ ပဋိပက္ခများသည် အောက်ပါ သက်ဆိုင်ရာဘက်များကြားတွင် တွေ့ရှိရတတ် on/

- တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များ (လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ပဋိပက္ခ)
- လူမှုအစုအဖွဲ့များ (အုပ်စုချင်း ပဋိပက္ခ)
- Eiirsm; (tjynfjynfqi&m y#yu or[wfEiicHi;jzpaom y#yu)

၁) လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ပဋိပက္ခများ

လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ပဋိပက္ခများသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ လူမှုဆက်ဆံရေးအားလုံးတွင် ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်တတ်သည်။ အတန်းဖော်အချင်းချင်း၊ သူငယ်ချင်း အချင်းချင်း၊ မိဘချင်း၊ ညီကိုမောင်နှမချင်း၊ မိတ်ဆွေချင်း၊ ကလေးချင်း၊ ဆရာချင်း၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ချင်း၊ t re;em;csi;w lum;wi jzpym;wwfuaom y#yursK; jzpon/

လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ပဋိပက္ခမျိုးသည် အခြား ပဋိပက္ခအမျိုးအစားများနှင့် ကွာခြားတတ်ကြ သည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်းဖြစ်သော ပဋိပက္ခများသည် လူအနည်းငယ် ကိုသာ သက်ရောက်မှုရှိစေပြီး မြို့တစ်မြို့လုံး၊ နယ်တစ်နယ်လုံး၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးကို oua&mur r&apaomaluni jzpon/

၂) အုပ်စုချင်း ပဋိပက္ခများ

အုပ်စုချင်းပဋိပက္ခဟူသည် လူမှုအုပ်စု တစ်စုနှင့် တစ်စုကြား ဖြစ်ပွားတတ်သော **y#yursK;jzpon/ typ[q&mwi ao;i ,aom typrsm; jzpEiov Bu;rm;aom typrsm;vn; jzpEion/ ao;i ,aom typrsm;wi typ0i** အသီးသီးတို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်း သိကျွမ်းနေကြသည်။ ဥပမာ – မိသားစုဆွေမျိုးများ၊ လူငယ်ဂိုဏ်းများ၊ အသေးစားအဖွဲ့အစည်းလေးများ စသည်တို့ **jzpon/**

ကြီးမားသောအုပ်စုများတွင်မူ အုပ်စုဝင်အမြောက်အမြား ရှိတတ်ကြသည်။ အုပ်စုဝင် တစ်ဦးက အုပ်စုထဲရှိ အခြားလူများအားလုံးကို သိရှိဖို့ရာ မဖြစ်နိုင်ပေ။ အဆိုပါ ပဋိပက္ခမျိုးများကို ဖော်ပြသည့်အခါ တစ်ဦးချင်းလူပုဂ္ဂိုလ်များကို အာရုံစိုက်လေ့ မရှိပေ။ ထိုအစား အုပ်စုတစ်ခုလုံးကို လွှမ်းခြုံ၍ အာရုံစိုက်လေ့ရှိသည်။ အဆိုပါ အုပ်စုများတွင် **atmuyg tptzUrsm; yg0ion/**

- တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ
- ဘာသာရေးအုပ်စုများ
- လူမှုလူတန်းစားများ
- **ppwy**
- **&wyzU**
- သမဂ္ဂများ
- **Eiia&;ygwrsm;**
- **urPrsm;**

ကြီးမားသော အုပ်စုများကြား ဖြစ်ပွားသည့် ပဋိပက္ခများသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရှိ လူဦးရေ **wp&yv;u oua&mur &apEion/ tBu;pm; typcsi;jzpaom y#yu Eprs; &on/**

- **လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းချင်း ပဋိပက္ခ** အဆိုပါ ပဋိပက္ခမျိုးတွင် အုပ်စုတစ်စု၊ အစုအဖွဲ့ တစ်ခုက မိမိတို့ကိုယ် မိမိတို့ အခြားအုပ်စုနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ် ခံယူထားတတ်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒေသတစ်ခုအတွင်း ‘မူလနေထိုင်လာခဲ့ သူများ’ နှင့် ‘အသစ်ရောက်ရှိသူ လူသစ်များ’ ကြားတွင် ခြားနားမျဉ်းတစ်ခု ရှိနိုင် သော အခြေအနေမျိုး ဖြစ်သည်။ အများအားဖြင့် လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကြား ပဋိပက္ခ ဟူသည် ဘာသာရေး၊ လူမျိုးရေးနှင့် နိုင်ငံသားဖြစ်မှုချင်း မတူညီသော လူမှုအစု **tzUrsm;Mum; jzpym;wwon y#yursK; jzpon/**

- **နိုင်ငံရေး ပဋိပက္ခများ** **Eiiwdk; y#yursm; tqyg y#yursm;on EiiwpEii twi;& tp;& tptzUEi tp;&r[waom tptzUrsm;Mum; jzpym;on y#yursK;** ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်မှ “ပြည်သူ့အာဏာလှုပ်ရှားမှု” ကို ညွှန်းဆို နိုင်ပါသည်။ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် ဖာဒီနန်မားကို့စ်၏ အာဏာရှင်စနစ်ကို ဖြုတ်ချဖို့ရာ ပြည်သူလူထုက အသုံးပြုခဲ့သော အကြမ်းမဖက် လူထုလှုပ်ရှားမှုတစ်ရပ်လည်း **jzpon/ aemuxy 0yrmwpcrm 1983 Ei 2009 cEpMum; umv** တစ်လျှောက် ဖြစ်ပွားခဲ့သော သီရိလင်္ကာအစိုးရနှင့် လက်နက်ကိုင် တမီးလ် ကျားသူပုန်တို့ကြားက ပဋိပက္ခမျိုး ဖြစ်သည်။

၃) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခ သို့မဟုတ် နိုင်ငံချင်းဖြစ်သော ပဋိပက္ခ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခဟူသည် နှစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် နှစ်နိုင်ငံအထက် နိုင်ငံများကြား **jzpym;aom y#yur/; jzpon/ Eiirm;l/um; jzpym;aom y#yuon** အကြမ်းဖက်နည်းဖြင့် ဖြစ်နိုင်သလို အကြမ်းဖက်မှုမပါဘဲနှင့်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ **EpEiil/um; jzpym;aom t l/ur;zu y#yu jzpym;jci;jzpon/ urmay:wi** ဖြစ်ပွားခဲ့ဖူးသော အကြီးမားဆုံး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခမှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးသည် ၁၉၃၉ မှ ၁၉၄၅ အထိ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး နိုင်ငံပေါင်း ၇၀ ခန့် ပါဝင်တိုက်ခိုက်၍ လူပေါင်း ၆၄ သန်းခန့် သေဆုံးခဲ့ရသည်။

နှစ်နိုင်ငံကြား ဖြစ်ပွားသည့် အကြမ်းဖက်မှုမပါသော ပဋိပက္ခ နမူနာဖြစ်ရပ်တစ်ခုမှာ ထိုင်းနှင့် မလေးရှားတို့ကြား ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပက္ခမျိုး ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ နှစ်နိုင်ငံသည် ထိုင်းပင်လယ်ကွေ့တွင် ၁၉၇၀ အလွန် ကာလများအထိ နယ်နိမိတ် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင်မှ အဆိုပါ ဒေသတွင် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို နှစ်နိုင်ငံစလုံး ပူးပေါင်းရှာဖွေတူးဖော်ရန် သဘောတူညီမှု ရခဲ့သည်။ ထိုအချိန်ကတည်းကစ၍ ယခုအချိန်အထိ သဘာဝဓာတ်ငွေ့တွင်းပေါင်း ၂၂ တွင်း တူးဖော်တွေ့ရှိခဲ့ပြီး နှစ်နိုင်ငံ ပူးပေါင်းထုတ်လုပ်ရေးများ လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ အဆိုပါဒေသကို ထိုင်း–မလေးရှား ပူးပေါင်းဖွံ့ဖြိုးရေးဒေသအဖြစ် သတ်မှတ် **ac:wivm/luon/**

‌လေ့ကျင့်ခန်း

1/ atmuazmjyyg tajctaewp&ycsi;ptwu Eiicsi; or[w အုပ်စုချင်း သို့မဟုတ် လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်း စသဖြင့် ပဋိပက္ခအဆင့်များ ခွဲခြား သတ်မှတ် jyyg/

u/ uav;Epa, muon upm;p&mt½ywp½yu v&i; &ejzplu on/

c/ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်။

*/ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များသည် နိုင်ငံတွင်း ဒီမိုကရေစီ ရရှိရေး twu tp;&u ueuuqEjylu on/

C/ မြန်မာသမ္မတသည် ၎င်း၏ ကလေးတွေ ညဘက် ဘယ်အချိန်အထိ အပြင်ထွက်ခွင့် ပြုသင့်သလဲဆိုသည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဇနီးဖြစ်သူ Ei pum;rsm;on/

i/ မြန်မာသမ္မတသည် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ ရောင်းချရေး Ei ywouí w½worwEi pum;rsm;on/

p/ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတစ်စုသည် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တစ်ခု wnaxmi í tp;&ppwyu awmve wuculuon/

q/ လမ်းပေါ်တွင် ဗမာတစ်ယောက်က ရခိုင်တစ်ယောက်အား လူမျိုးရေးကို ရည်ညွှန်း၍ ဆဲဆိုသည်။

ဇ။ vr;ay:wi ucsiwpa, muu tjcm;ucsiwpa, mutm; um;armi;lur;on twu qqon/

ps/ ပြိုင်ဘက်ဘောလုံးအသင်း နှစ်သင်း၏ ပရိသတ်များသည် တစ်ဖက်နှင့် wpzu wuculuon/

2/ အထက်ဖော်ပြပါ အုပ်စုချင်း ပဋိပက္ခများထဲမှ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းချင်းဖြစ်သော y#yuEi Eiiwi; y#yuwu trsd;tpm; jyevncjcm;jyyg/

3/ ဥပမာ – ပဋိပက္ခအခြေအနေ ၅ ခုကို ရေးပြပါ။

4/ Epa, mu wpw wyg/ xaemu oia&;xm;aom tajctaersm;u oi wzutm; y#yutqirsm; owrwci;yg/

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

လူပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ပဋိပက္ခများ၊ အုပ်စုချင်း ပဋိပက္ခများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခ or[wEiicsi;jzpaom y#yursm;&onteu rnon y#yursm;on သင်၏ဘဝအတွက် အရေးပါဆုံးဖြစ်သည်ကို ရှင်းပြပါ။

အကြိုသင်ခန်းစာ

ပဋိပက္ခအတွင်း ပါဝင်သော ဇာတ်ကောင်တိုင်းသည် သာတူညီမျှစွာ အရေးပါကြပါ **ovm;/**

၁.၂ – ပဋိပက္ခအတွင်းမှ ဇာတ်ကောင်များ

အဓိကဇာတ်ကောင်များနှင့် အရံဇာတ်ကောင်များ

ဇာတ်ကောင်များဆိုသည်မှာ ပဋိပက္ခတစ်ရပ်တွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ရှင်ဇာတ်လမ်းများမှာကဲ့သို့ပင် အဓိကဇာတ်ကောင်များနှင့် အရံဇာတ်ကောင်များဟူ၍ ရှိကြသည်။ အဓိကဇာတ်ကောင်များသည် ပဋိပက္ခတစ်ရပ်တွင် အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေလေ့ရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို ပြိုင်ဘက်များ သို့မဟုတ် ဆန့်ကျင်ဘက်များ ဟူ၍လည်း ခေါ်ကြသည်။ စိုင်းကျော်ဝင်းနှင့် နန်းဆန်လျှန်တို့မှာ အဓိကဇာတ်ကောင်များ ဖြစ်သည်။ သဘောထားကွဲလွဲမှုက ၎င်းတို့ နှစ်ဦးကြားတွင် **ay:aygguaejci; jzpon/**

ပဋိပက္ခတစ်ရပ်တွင် အရံဇာတ်ကောင်များ ပါဝင်နေလေ့ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့မှာ အဓိက **usaom tce;u@wi &raeay/**

ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်ဟူသည် အမြဲတမ်း လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတည်းမဟုတ်ဘဲ၊ ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အတွင်းမှ ဘက်တစ်ဖက်ဘက်ကို ကိုယ်စားပြုနေလေ့ရှိသည်။ ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အတွင်းမှ ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်သည် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက် ဖြစ်နိုင်သလို လူတစ်စုတစ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလုံးလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ စောအောင်မျိုး၏ မိဘများမှာ မိခင်နှင့် ဖခင်ဟူသော လူနှစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ၎င်းတို့နှစ်ဦးစလုံး ဖြစ်စေချင်သောအရာက တူညီနေသည်၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ကို ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ အဆိုပါ ပဋိပက္ခတွင် ၎င်းတို့ နှစ်ဦးစလုံးက စောအောင်မျိုးကို ကျောင်းဆက်မတက်စေချင်ဘဲ အလုပ်လုပ်စေချင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

Eiic si; y#yu or [w typc si; y#yuwwi ouqi&mEiirsm; or [w ဘာသာရေးအစုအဖွဲ့များ၊ လူမှုအစုအဖွဲ့များကို ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်တည်းဟူ၍ သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့အားလုံးသည် ရည်မှန်းချက်တစ်ခုပေါ် အခြေခံ၍ စုစည်း **xm;lujci; jzpjy; jzpcsiaomqErmvn; wpxywn; jzpaewwluon/**

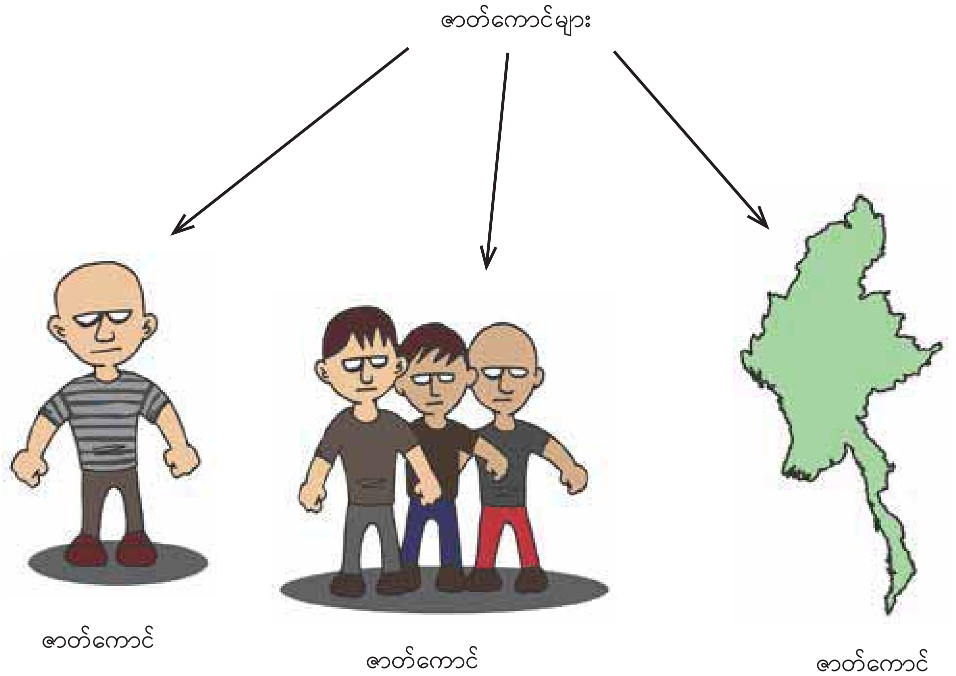

ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း ပဋိပက္ခ ဥပမာ – ဇာတ်လမ်းများထဲမှ အဓိကဇာတ်ကောင်များနှင့် အရံ ဇာတ်ကောင်များကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ပြပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း

ပုဂ္ဂိုလ်	အဓိကဇာတ်ကောင်များ	အရံဇာတ်ကောင်များ
ဇာတ်လမ်း က	p i ;auซ 0i ;? ee ;qe vse	¤i ;w \ uav;i , rซ;
ဇာတ်လမ်း ခ		
ဇာတ်လမ်း ဂ		
ဇာတ်လမ်း ဃ		
ဇာတ်လမ်း င		
ဇာတ်လမ်း စ		

က	မိသားစုတစ်စုတွင် အရေးကြီးသော ပွဲတော်ကာလတစ်ခုအတွင်း သွားရောက်လည်ပတ်ရမည့်နေရာနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထား **uvrirซ; jzpaeon/ ee;qevseu** မိသားစုကို ဆွေမျိုးများဆီ သွားရောက်လည်ပတ်စေလိုသည်။ စိုင်းကျော်ဝင်းကမူ မိသားစုအား အရေးပါသော ဘုရားကျောင်းတစ်ခုသို့ သွားသင့်ကြောင်း ပြောသည်။ ထိုနေရာနှစ်ခုက တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အတော် အလှမ်းဝေးလှသည်။ ၎င်းတို့၏ ကလေးငယ်နှစ်ဦးကတော့ အဆိုပါ သဘောထားကွဲလွဲမှုထဲတွင် မပါဝင်ပေ။ ပွဲတော်ရက် နီးလာသည်နှင့်အမျှ အဆိုပါ သဘောထားကွဲလွဲမှုမှာ ပို၍ ပြင်းထန်လာသည်။ မိမိတို့၏ အယူအဆမှာ မိသားစုအတွက် အကောင်းဆုံးဖြစ်စေမည့်အရာဟု နှစ်ဦးစလုံးကလည်း ခံယူထားကြသည်။
ခ	မိသားစုတစ်စုတွင် ကျောင်းတက်ရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ဖြစ်နေသည်။ စောအောင်မျိုးက အထက်တန်းကျောင်းတက်လိုသည်။ မိခင်နှင့် ဖခင်တို့က ၎င်းအား အလုပ်ထွက်လုပ်ပြီး မိသားစုကို လုပ်ကျွေးတာမျိုး ဖြစ်စေလိုသည်။ စောအောင်မျိုး၏ အဘိုးက နှစ်ဖက်စလုံး၏ သဘောထားကို နားလည်ပြီး မိသားစုတွင်း ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်း **jzpapvon/ tjcm;rom;prซ;uawm tqyg y#yuwi yg0iywoujci; r&Iuacs/**
ဂ	သူဇာက စံပီးကို လက်ထပ်လိုသည်။ သို့သော် စံပီးနှင့် သူမက လူမျိုးမတူပေ။ သူမ၏ မိဘများက လက်ထပ်မည့် ကိစ္စကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်နေသည်။ သူတို့က သူဇာအား မိမိတို့နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့တူသူများထဲမှ တစ်ဦးဦးနှင့်သာ အိမ်ထောင်ပြုစေလိုသည်။ သူဇာကတော့ ချစ်သောသူနှင့် လက်ထပ်နိုင်ဖို့သည်သာ အဓိကအရေးကြီးသည်ဟု ခံယူထားသည်။ သူမ၏ မိဘများကမူ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဓလေ့ကို ထိန်းသိမ်းရေးသည်သာ မိသားစုအတွက် ပို၍ အရေးကြီးသည်ဟု ယုံကြည် **xm;Iuon/**
ဃ	ကိုရွှေရနှင့် ကိုဖြိုးမောင်တို့သည် အဆောင်တစ်ခုတွင် အတူနေကြသည်။ ကိုရွှေရက သင်္ချာစာမေးပွဲတစ်ခု ဖြေရန်အတွက် စာကြည့်နေသည်။ သူသည် တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် စာကြည့်ရတာမျိုးကို နှစ်သက်သူဖြစ်သည်။ ကိုဖြိုးမောင်က နောက်တစ်နေ့ ညနေတွင် တီးရမည့် ပွဲတစ်ပွဲရှိသောကြောင့် ဂစ်တာတီးနေသည်။ ကိုရွှေရက သူစာလုပ်၍ မရသောကြောင့် ကိုဖြိုးမောင် ***pwmw;aewmu &yapcsion/ ujzl;armiuvn; aemuaeyIu;wpywi w;&etwu *pwmw;avusiz vaeon/**
င	ဆန်စောမ်(ဝ်)နှင့် ဆိုင်ဇီတို့သည် ညီအစ်မများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့ နှစ်ဦးစလုံးသည် အရုပ်မလေးနှင့် ကစားလိုကြသည်၊ သို့သော် အရုပ်က တစ်ရုပ်တည်းသာ ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် အရုပ်မကို ရရှိရေးအတွက် သူတို့နှစ်ဦး ရန်ဖြစ်ကြတော့သည်။ ဆိုင်ဇီက ဆန်စောမ်(ဝ်)၏ ဆံပင်ကို ဆွဲသည်၊ ဆန်စောမ်(ဝ်)က ဆိုင်ဇီကို ကန်သည်။ ထို့နောက်တွင်တော့ နှစ်ယောက်စလုံး **atm[plluly; t½yru tyip;Eia&;twu wpa , muEiwpa , mu owywluawmon/**
စ	ဆရာမက သူမ၏ အတန်းသူ၊ အတန်းသားများအား နောက်လုပ်ရမည့် ပရောဂျက်တစ်ခုကို ရွေးချယ်ခွင့်ပြုလိုက်သည်။ အောင်အောင်က လူတိုင်းကို ပါဝါပွိုင့်နှင့် တင်ပြတာမျိုး လုပ်စေချင်သည်။ နန္ဒာကတော့ အဖွဲ့လိုက် သရုပ်ဖော် ပြကွက်မျိုး လုပ်စေချင်သည်။ နွန်းဟန်ကမူ ပရောဂျက် မလုပ်ချင်၊ ထိုအစား စာမေးပွဲဖြေရတာမျိုးကို လုပ်စေချင်သည်။ ၎င်းတို့ ၃ ဦး သည် မည်သည့် အိုင်ဒီယာ အကောင်းဆုံးလဲဆိုသည်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးငြင်းခုံကြသည်။ ကျောင်းသူ/ ကျောင်းသားများ ကလည်း မိမိတို့ အားသန်ရာဘက်မှ အသီးသီးဝင်ရောက် ထောက်ခံကြသည်။

လုပ်ငန်းများ

အရံဇာတ်ကောင်များ၏ ကဏ္ဍ

1/ စာပိုဒ်များထဲမှ မပါဝင်ထားသော ဥပမာတစ်ခုကို ရွေးထုတ်ပြီး မည်သည်တို့သည် **t&tce;u@rsm; jzpEionu azmjyyg/**

2/ အရံဇာတ်ကောင်များသည် ဘယ်လို လုပ်ဆောင်ချက်များကို လုပ်လေ့ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ဥပမာ (က) တွင် တစ်ချို့သော အခြားအရံဇာတ်ကောင်များ ဖြစ်နိုင်ခြင်း –

- နန်းဆန်လျှန် မိဘများသည် သူတို့၏ သမီးကို ပွဲတော်အတောအတွင်း သူတို့ရှိရာသို့ လာလည်စေချင်ပါသည်။
- စိုင်းကျော်ဝင်း၏ ဘာသာရေးဆရာသည် သူ့အား ကုသိုလ်လုပ်ရန် **ajymEiygon/**
- စိုင်းကျော်ဝင်း၏ သူငယ်ချင်းများသည် သူ့အား လင်ယောကျ်ားသည်သာ မိသားစုအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသင့်သောသူ တစ်ယောက် **jzpon[ajymygon/**

သဟဇာတဖြစ်သော
V vm;&ul rsm;

ဒေါ်ဝါ – ဒါကျွန်မနေရာ၊ ကျွန်မ **aewi; ap;Ae;ci;wm/**

ဒေါ်မိုး – ဘယ်ကလာ၊ ကျွန်မ နေရာ။ အမြဲတမ်းဒီမှာ ခင်းလာတာ။

ဒေါ်ဝါ – လုံးဝပဲ။ ငါ့နေရာ။ ခုပဲ **qici;vuawmr ,/**

ဒေါ်မိုး – ရမယ် မကြံနဲ့။ ငါ့နေရာမှာ **iqi cy ci;vuawmr ,/**

ဇာတ်ကောင်များ၏ ရည်မှန်းချက်များ သဟဇာတမဖြစ်မှု

ရည်မှန်းချက် (ဦးတည်ချက် သို့မဟုတ် ပန်းတိုင်) ဟူသည် ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အတွင်းမှ ဇာတ်ကောင်တစ်ကောင်က လိုချင်နေသောအရာမျိုး ဖြစ်သည်။ ပဋိပက္ခဟူသည် သက်ဆိုင်ရာ ဇာတ်ကောင်တို့၏ အလိုဆန္ဒများ ကွဲလွဲမှုရှိလာသည့်အခါ ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်။ ထို့အပြင် ဇာတ်ကောင်နှစ်ဦး သို့မဟုတ် နှစ်ဦးထက်ပိုသော ဇာတ်ကောင် **rsm;u t&m0wlwprsl;wn;u tv&lul y; x t&m0wlrmvn; wpcwn;om &Eion tajctaersl;wivn; y#yu ay:aygu wwygon/ ouqi&m** ဇာတ်ကောင်တို့ကြား ထိုကဲ့သို့ ရည်မှန်းချက်များ သဟဇာတမဖြစ်မှုသည် ပဋိပက္ခတစ်ရပ် **\ tajcc talumi;t&i;yi jzpon/**

စာမျက်နှာ (၉) တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ဇာတ်လမ်း (က) နှင့် (ဂ) တွင် ဇာတ်ကောင် **Ep0;pv; \ &nre;csursm; ly;ajrmuatmijriap&e rjzpEiyg/ rom;pon** ပွဲတော်ကာလကို ဘုရားကျောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ကျေးရွာ နေရာနှစ်ခုထဲမှ တစ်နေရာတွင်သာ ကုန်လွန်နိုင်သည်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းတွင် နှစ်နေရာစလုံး၌ နေထိုင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပေ။ သူဇာအနေဖြင့်လည်း စံပီးကို လက်ထပ်ရင်လက်ထပ် သို့မဟုတ်ပါက အိမ်ထောင်မပြုရုံသာ ရှိပါသည်။ သူမ၏ဆန္ဒနှင့် မိဘတို့၏ ဆန္ဒက သဟဇာတမဖြစ်ဘဲ **ajzmiajzmiBu; qeusiaejci;alumi jzpon/**

ဆက်ဆံရေးများနှင့် ပဋိပက္ခ

ဇာတ်ကောင်များကြား ဆက်ဆံရေးသည် ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အပေါ် သက်ရောက်မှု ရှိစေပါသည်။ ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးတစ်ခုတွင် သဟဇာတမဖြစ်သော &nre;csur sm;on xywu&iqijci; or[w wucujci;rsm;o ဦးတည်ခြင်း မရှိနိုင်ပါ။ ထိုအခြေအနေတွင် ဇာတ်ကောင်များသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ,lunrl &lluly; wp0;v tycsuu wp0;u xnoi; p0;pm;ay;av &yg သည်။ အခြေအနေကို ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အဖြစ် မရှုမြင်ဘဲ ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ်သာ ရှုမြင်ကြသည်။ ပူးပေါင်းလက်တွဲဖြေရှင်း၍ ရနိုင်သော ပြဿနာအဖြစ် ရှုမြင်ခြင်းမျိုး jzpon/

အကယ်၍ သက်ဆိုင်ရာ ဇာတ်ကောင်တို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ တင်းမာနေပြီး အဆင့် သို့မဟုတ် အခက်အခဲရှိနေသည့် အဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေလျှင် ကွဲလွဲမှု အသေးအမွှားလေး များအပေါ် အကြောင်းခံ၍ပင် ပဋိပက္ခများ အလွယ်တကူ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်။ နောက်ဆုံး မည်သည့် ကွဲလွဲမှုမျိုးမှ မရှိဘဲနှင့်လည်း ပဋိပက္ခများ အလွယ်တကူ ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော အခြေအနေမျိုး ဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေတွင် လူတို့ကြား ရည်မှန်းချက်များ သဟဇာတ မဖြစ်မှုမှာ ပဋိပက္ခ၏ အဓိက အခြေခံအကြောင်းတရား မဟုတ်တော့ပေ။ အထက်က အခြေအနေနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်။ လူတို့သည် ပဋိပက္ခကို စတင်မီးမွှေးရန်အတွက် သဟဇာတ မဖြစ်မှုကို အကြောင်းရှာတတ်ကြသည်။

ပဋိပက္ခများကို ပိုမို နားလည်စေဖို့ဆိုလျှင် အဓိကအချက်ကြီး နှစ်ချက်ကို ကြည့်ဖို့ လိုပါသည်။ ပါဝင်ပတ်သက်နေသော ဇာတ်ကောင်တို့၏ ရည်မှန်းချက်များ သဟဇာတ မဖြစ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဇာတ်ကောင်များကြား ဆက်ဆံရေးတို့ ဖြစ်သည်။

▲ ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေး ဟုတ်၊ မဟုတ်။

▲ ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေး ဟုတ်၊ မဟုတ်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

1/ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးရှိသည့် လူ ၃ ဦး အကြောင်းကို စဉ်းစားကြည့်ပါ၊ မည်သို့သော လုပ်ဆောင်ချက်မျိုးက အဆိုပါ လူ ၃ ဦး llum; quqa&; aumi;rerlu xcuysup;apEiygoen;/

2/ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆိုးရွားသော ဆက်ဆံရေးရှိသည့် လူ ၃ ဦး အကြောင်းကို စဉ်းစားကြည့်ပါ။ မည်သို့သော လုပ်ဆောင်ချက်မျိုးက အဆိုပါ လူ ၃ ဦး llum; quqa&; q;&m;rlu aumi;rew;wu vmapEiygoen;/

မြန်မာ့ရေးရာ – ရန်ကုန်မြို့လယ်တွင် လူကူးတံတားတည်ဆောက်မှုအား မြို့ပြအမွေအနှစ် ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့က ကန့်ကွက်ခြင်း

ရန်ကုန်မြို့ထဲတွင် လူကူးတံတားတစ်ခု တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းကို &eue|rlljy tartEpxe;or;a&;tzJ (Yangon Heritage Trust) u qeu|iueuucon/ wwm;aqmuvuyg u yw0e;u|ir a&;a[mi;taqmuttrsm;u jriui;r u,om;aprnjzp|y; yw0e;u|iuvn; t½yq;om;apvr rn[xtzJu qon/

&eue|rll\ a&;u|vyaom taqmut0;½ci;rsm;u y|up; om;apvrrn[&eue|rlljy tartEpxe;or;a&;tzJ (Yangon Heritage Trust) မှ အရာရှိတစ်ဦးဖြစ်သူ မရွှေယင်းမာဦးက ပြောသည်မှာ “ဒီလူကူးတံတားနှင့် ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံတကာက ပညာရှင်တွေနဲ့လည်း ကျမတို့ ဆွေးနွေးကြည့်ပြီးပါပြီ။ တံတားဆောက်လုပ်တာကြောင့် အများပြည်သူတို့အတွက် ထူးပြီး ဘေးကင်းမှု မရှိစေသလို၊ ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှု ပြဿနာကိုလည်း ဖြေရှင်းပေးနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ သူတို့က ထောက်ပြပါတယ်။” wwm;aqmurntpm; r;y|irsm; wyqi|y; vr;pn;ur;rsm;u yí |uyrwoion[vn; a0zecon/

&eue|rllawmpnyiom,ma&;aumrwr u,pm;v,wp0;uvn; ,cv ajym|um;con/]]wwm;uawm ဆောက်သင့်ပါတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူပေါင်း ၁၅၀,၀၀၀ ကျော်ဟာ ဒလဘက်ကမ်းကနေ ရန်ကုန်မြစ်ကို ဖြတ်ပြီး ရန်ကုန်မြို့ထဲကို နေ့စဉ်နဲ့အမျှ လာနေကြရပါတယ်။ ပြီးတော့ ဆိပ်ကမ်းပေါ်က ဆင်းဆင်းချင်း အနီးဆုံး ကားလမ်းကို ဖြတ်ကူးနေရတဲ့ နေရာမှာ လူကူးတံတားကို ဆောက်နေတာပါ။” အဆိုပါ တံတားကို ဆောက်လုပ်နေသော ကုမ္ပဏီမှ မန်နေဂျာက “တံတားက |rlljy tartEp taqmut0;awu tvry|uapwtjyi yawmitvw;ap0;rmyg}} [ajym|um;con/

ဒလမြို့နယ်မှ ကလေးနှစ်ယောက်မိခင် မသန္တာကတော့ တံတားဆောက်လုပ်မှုကို ထောက်ခံသည်ဟု ဆိုသည်။ “ကျွန်မ ကလေးတွေကို မြို့ထဲက ကျောင်းကို အမြဲတမ်း လိုက်ပို့ပေးရပါတယ်၊ အဲဒီနေရာက ကုန်တင်ကားကြီးတွေ၊ လိုင်းကားတွေ၊ ရိုးရိုးကားတွေ၊ ဆိုက္ကားတွေ၊ ဈေးသည်တွေနဲ့ တစ်ချိန်လုံး ရှုပ်နေတဲ့နေရာပါ၊ ကားတိုက်မှုတွေလည်း ခဏခဏ ဖြစ်တယ်၊ တံတားဆောက်လိုက်မယ် ဆိုရင်တော့ ကျမတို့တွေ အန္တရာယ်ကင်းကင်းနဲ့ လမ်းဖြတ်ကူးနိုင်မယ်၊ ယာဉ်ကြောပြဿနာကိုလည်း ဖြေရှင်းနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်” ဟု သူမက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

Source: http://www.irrawaddy.org/burma/heritage-group-opposes-footbridge-rangoons-historic-downtown.html

1/ အဆိုပါ ပဋိပက္ခတွင် မည်သူတို့က အဓိကဇာတ်ကောင်အဖြစ် ပါဝင်နေသနည်း။

2/ ၎င်းတို့တွင် မည်သည့် ရည်မှန်းချက်များ ရှိနေကြသနည်း။

3/ ၎င်းတို့၏ ရည်မှန်းချက်များမှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆန့်ကျင်နေပါသလား။

4/ အဆိုပါ ပဋိပက္ခကို မည်ကဲ့သို့ ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟု သင့်အနေဖြင့် စိတ်ကူးမိပါသနည်း။

5/ သင်စိတ်ကူးထားသော ဖြေရှင်းနည်း၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

1/ သင်သည် ပဋိပက္ခများတွင် အဓိကဇာတ်ကောင်အဖြစ် ပါဝင်လေ့ ရှိပါသလား သို့မဟုတ် အရံဇာတ်ကောင်အဖြစ် ပါဝင်လေ့ ရှိပါသလား။

2/ အရံဇာတ်ကောင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည့် ပဋိပက္ခများတွင် ရှိနေသော သင်၏ &nre;c|utc|llu azmjyyg/

3/ အဓိကဇာတ်ကောင်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည့် ပဋိပက္ခများတွင် ရှိနေသော သင်၏ &nre;c|utc|llu azmjyyg/

၁.၃ – ပဋိပက္ခ၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများ

ပဋိပက္ခနှင့် ပတ်သက်၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ ယုံကြည်ယူဆထားမှုများမှာလည်း အရေးပါပေသည်။ ပဋိပက္ခကင်းသော ကမ္ဘာဟူသည် ရှိနိုင်ပါမည်လား။ သို့မဟုတ် ပဋိပက္ခသည် ဘဝ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည် ယူဆထားကြပါသလား။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ပဋိပက္ခကင်းသော ဆက်ဆံရေးကို အလိုရှိသည်ဆိုလျှင် ပဋိပက္ခကို အဆိုပါ ဆက်ဆံရေး ပြိုလဲပျက်စီးမှုအဖြစ် ရှုမြင်ရလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ဆက်ဆံရေးများတွင် ပဋိပက္ခက တွဲလျက်ပါနေသည် ဆိုသည့်အချက်ကို လက်ခံသည်ဆိုလျှင် အဆိုပါ **y#yurm;u uiw,ajz&i;Eirn en;vr;rm;uvn; &maz&vrrn jzpon/**

အကြိုသင်ခန်းစာ

1/ **y#yur&aom urm&u;on rno jzpvrrnen;/**

2/ ထိုကဲ့သို့သော ကမ္ဘာမျိုး အဘယ်ကြောင့် **&Ei or[wr&Eion talumi; t&i;rm;u azmjyyg/**

လုပ်ငန်းများ

ပဋိပက္ခ၏ အဆိုး၊ အကောင်း

1/ ပဋိပက္ခဟူသော စကားလုံးကို ကြားလိုက်ရသည့်အခါ သင့်အနေဖြင့် တွေးမိ **aom pum;v;rm;u a&;cyg/**

2/ **oicla&;xm;aom pm&i;u oi\ wzuujyyg/ oiwlum;rm** တူညီနေသော စကားလုံးများ ရှိပါသလား။

3/ **oiw\ pm&i;wi yg&aom pum;v;rm;u Epa,muwpwp** အတွဲလိုက် အမျိုးအစား သုံးမျိုးစီ ခွဲခြားပြပါ။ (ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသော၊ မည်သည့်အကျိုးမှ မပြုသော၊ ဆိုးကျိုးဖြစ်စေသောဟူ၍ အမျိုးအစား ၃ မျိုး ခွဲခြားပြရမည် ဖြစ်သည်။) ၎င်းတို့ကို ပေးထားသော ဇယားကွက်ထဲတွင် **a&;om;jznpuyg/**

aumi;u;s;jzpapaom	rnontu;r rjyaom	q;u;s;jzpapaom

4/ **rnon pum;v;trsd;tpm;rm;u trm;q;awG&av&oen;/** အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ သင်ယူဆရသနည်း။

လူများစွာသည် ပဋိပက္ခက ၎င်းတို့ဘဝကို နာကျင်ထိခိုက်စေသောကြောင့် ပဋိပက္ခကို **rvvm;uay/ oaom y#yuon aumi;u;s;rm;uvn; jzpapwwon/** ပဋိပက္ခဟူသည် အကြောင်းရှိ၍သာ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ကျွန်ုပ်တို့ လူပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်းကြား၊ အစုအဖွဲ့များကြား၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းကြား ဆက်ဆံရေးတို့တွင် ရှိနေသော ပြဿနာများကို ဖော်ပြနေသည်။ အဆိုပါ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရေးအတွက်လည်း ကျွန်ုပ်တို့ကို တိုက်တွန်း အားပေးနေသည်။ ၎င်းသည် **tajctaewp&yu w;wuaprn tcitvr;wp&yvn; jzpon/** အဆိုပါ အခွင့်အလမ်းကို ကျွန်ုပ်တို့ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ မပြုနိုင်ခြင်းသည် ပြဿနာကို ကျွန်ုပ်တို့ ဘယ်လိုကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းမလဲဆိုသည့် အချက်ပေါ် မူတည်နေသည်။

ပဋိပက္ခသည် ကောင်းသည်ဟု မဆိုနိုင်သလို မကောင်းဟူ၍လည်း မဆိုနိုင်ပေ။ ပဋိပက္ခ၏ ကောင်းခြင်း ဆိုးခြင်းသည် အဆိုပါ ပဋိပက္ခကို ကျွန်ုပ်တို့ ဘယ်လို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းသလဲဆိုသည့် အချက်ပေါ်တွင်သာ မူတည်နေပါသည်။

မြန်မာ့ရေးရာ – ပဋိပက္ခကို ဖြေရှင်းခြင်း – နှစ်ဖက်စလုံး အနိုင်ရသောအခါ

ကျေးလက်မြို့နယ်လေးတစ်ခုရှိ ဒေသခံလူထုအများစုသည် မြို့နယ်တွင်း လာရောက်ဖွင့်လှစ်သော စက်ရုံအသစ်များ၌ အလုပ်အကိုင် r&&luaomaluni rcr&yEi jzpaeon/ tjcm; ဒေသမှ လူများကိုသာ စက်ရုံတွင် အလုပ်ပေးရန် စက်ရုံပိုင်ရှင်များနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရက ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ထားကြောင်း ကောလဟာလသတင်းများကို ဒေသခံလူထုက ကြားသိပြီး မကျေနပ်သော်လည်း ဒေသန္တရ tp;&x yiyivi;vi; ajymq&e r0r& jzpaelu on/

ဒေသခံ NGO တစ်ခုက ထိုပြဿနာကို သိထားပြီး jyne,wi; aus;&mrsm;wi oiwe;rsm; pp0 usi;yay;on/ Eiia&;acgi;aqmirsm;Ei ဒေသခံလူထုကြား နားလည်မှု ကွာဟချက် ရှိနေသည်ကို သိသောကြောင့် သင်တန်းဖန်တီးပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒေသခံလူထုသည် ကောလဟာလ သတင်းများအပေါ် မကြာခဏ ဒေါသဖြစ်လေ့ရှိပြီး ဒေသခံနိုင်ငံရေးသမားများကလည်း လူထု၏ ပြဿနာကို roluacs/

သင်တန်းတစ်ခုတွင် ရွာသားများသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံခွင့်ရရန် တောင်းဆိုခဲ့ရာ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းက လူထုနှင့် ကိုယ်စားလှယ်များကို သင်တန်းတစ်ခုတွင် တွေ့ဆုံနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးခဲ့သည်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ရွာသားတို့နှင့်အတူ သင်တန်းသို့ တက်ရောက်လာကြသည်။ ပထမတွင် ရွာသားများသည် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို စကားပြောဆိုရန် မဝံ့မရဲ ဖြစ်နေကြသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဘက်မှ ရွာသားတို့ ပြောမည့်စကားများကို နားထောင်ရန် စိတ်ဝင်တစားရှိကြောင်း ဖော်ရွေစွာ ဖိတ်ခေါ်မှသာ ရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏ ပြဿနာကို pwi ajymqluawmon/

နောက်ဆုံးတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဒေသခံရွာသားတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို သိရှိသွားကြသည်။ ရွာသားတို့ဘက်မှ vn; Eiia&;vyie;pOrsm;u em;vnoa&om;luon/ xem;vnralumi lrle,wi; aemuxyoiwe;rsm;Ei အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမို ရရှိလာစေရန် လမ်းပွင့်သွားစေပြီး ဒေသခံလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ဒေသခံလူထုကြား ququa&;uvn; yr aumi;reom;apcygon/

Source: Unpublished report

1/ ဖော်ပြပါ ပဋိပက္ခမှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် မည်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေခဲ့သနည်း။

2/ ရွာသားများအတွက်လည်း မည်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေခဲ့သနည်း။

ဆွေးနွေးချက်

1/ ပေးထားသော စာပိုဒ်အရ ပဋိပက္ခ၏ အဓိကအကျိုးကျေးဇူးမှာ မည်သည့် t&m jzpoen;/

2/ ပဋိပက္ခတွင် အခြားမည်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရှိသည်ဟု သင်နားလည် xm;ygoen;/

▲rnon vtycurm; jznqn;aeonu þyrm; twi;wi jriawEiygoen;/

၁.၄ – ပဋိပက္ခ၏ မူလဇစ်မြစ်များ

y#yu \ yirtalumi;t&i;cu em;vnapEirn yxrq;en;vr; တစ်ခုမှာ ပဋိပက္ခကို လိုအပ်ချက် မှန်ဘီလူး (ရှုထောင့်) ဖြင့် ရှုမြင်ကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ လူသားအားလုံး အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောအရာများ ရှိပါသည်။ စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်သုံးရေနှင့် နေစရာအိမ်တို့သည် လူသားတို့ **tou&i&ywna&;twu tajcctusq;aom vtycurm; jzpon/** ၎င်းကို အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေး လိုအပ်ချက်များ (Subsistence needs) **[ac:on/** သို့သော် လူတို့သည် အောင်မြင်ပြည့်စုံသော ဘဝမျိုးကို ရရှိပိုင်ဆိုင်နိုင်ဖို့ဆိုလျှင် ၎င်းအရာများထက်ပို၍ လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ – လုံခြုံမှု၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် အပန်းဖြေမှုတို့ကိုလည်း လူသား၏ အခြေခံလိုအပ်ချက်များအဖြစ် ယူဆထားကြသည်။

လူသားတို့၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အဓိကအချက်ကြီး နှစ်ချက်ကို နားလည်ဖို့ လိုပါသည်။ ပထမတစ်ချက်မှာ မည်သည့်နေရာတွင်မဆို လူတိုင်းတွင် တူညီစွာ ရှိနေသော လိုအပ်ချက်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဒုတိယတစ်ခုမှာ အချိန်ကာလအလျောက် **ajymi;vaeaom vtycurf; jzpon/**

ထို့အပြင် လူသားတို့၏ လိုအပ်ချက်များသည် လူတိုင်းတွင် ရှိနေကြသည့်အတွက် လူတိုင်းနားလည်နိုင်သောအရာလည်း ဖြစ်သည်။

အကြိုသင်ခန်းစာ

1/ **oi\ tm;vycersm;u rnuo ueq;av &oen;/ oi** အတန်းဖော် သို့မဟုတ် သူငယ်ချင်းများ **tm;vyce ueq;yEi oi\ tm;vyce ueq;ywrm ujym; jcm;em;r &luygovm;/**

2/ **oi\ tm;vyce ueq;r yp alumi oite;tem; 0e;uir** လူများနှင့် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ခဲ့ဖူးခြင်း ရှိပါ **ovm;/**

လိုအပ်ချက်အမျိုးမျိုးရှိကြရာ ၎င်းတို့ထဲမှ အရေးပါဆုံးသော လိုအပ်ချက်များကို **atmuwi azmjyxm;ygon/**

1/ **toumf&Sd&ywnr** ။ ။ လုံလောက်သော စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်သုံးရေနှင့် နေစရာအိမ်ရှိရန် လိုအပ်ခြင်း။ ၎င်းလိုအပ်ချက်တွင် ရုပ်ပိုင်းနှင့် စိတ်ပိုင်း **u,e;rma&; aumi;rejci;rsm;vn; tusK;0iygon/**

2/ **vGfcGifr** ။ ။ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော လူမှုရေးအစုအဖွဲ့များရှိခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံခြင်း၊ ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ရရှိခြင်းနှင့် ရသင့်ရထိုက်သော **tcit a&;rsm;u cpm;Eijci; pon v tycsursm; jzpon/**

3/ **ချစ်ခြင်းမေတ္တာ** ။ ။ အပြန်အလှန်လေးစားမှုနှင့် ချစ်ခြင်းကို ရရှိခြင်း၊ မိသားစု၊ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများနှင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၏ **t o t rwjyK vucjci;u &&jci; pon v tycsursm;jzpon/**

4/ **t o t a&;ti,f0ifjci; / /** **qe;ppaw;ac:rpr;&nrsm; zUnzK;ap&e** အတွက် ပညာရေးအခွင့်အလမ်းများရှိရန် လိုအပ်ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် အတွေးခေါ်အယူအဆများ စူးစမ်းရှာဖွေမှု၊ ၎င်းတို့အကြောင်း **aq;aE;ajymlum;Eir ponw&&e v tyjci;rsm;vn; tusK;0i ygon/**

5/ **ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း** ။ ။ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ လူမှုအစုအဖွဲ့၊ မိသားစုနှင့် နိုင်ငံရေးအသင်းအဖွဲ့များတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ အခွင့်အရေးနှင့် **wm0ersm; cpm;xr;aqmiEijci; pon v tycsursm; jzpon/**

6/ **အပန်းဖြေအနားယူခြင်း** ။ ။ အပန်းဖြေအနားယူရန်၊ စိတ်အေးချမ်းပျော်ရွှင်မှုကို ရှာဖွေခံစားနိုင်ရန်အတွက် အချိန်နှင့် အခွင့်အလမ်းများ **&apjci; pon v tycsursm;jzpon/**

၇။ **xwazmfyo jci;** ။ ။ အရာဝတ္ထုများ၊ အနုပညာနှင့် အတွေးခေါ်အယူအဆတို့ကို တီထွင်ဖန်တီးနိုင်ရန်၊ တီထွင်ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းရည်၊ အစွမ်းအစနှင့် တစ်ကိုယ်ရေကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို ဖော်ထုတ်ပြသနိုင်ရန် **v tycsursK;jzpon/**

8/ **u,f'Irtrwfto;o½Gvu uP m** ။ ။ အသိုင်းအဝိုင်း၊ အစုအဖွဲ့တစ်ခု **twi; ouqiyg0ion[cpm;,lunr&jci;Ei tqyg toi;t0i; tptzUtwi; vwvyyivi;pm yg0iEi&e tcit vr;rsm;&jci; pon v tycsursK;jzpon/**

9/ **vwvyfpm &ywnaqmi&ufyfcGifh&jci; / /** **vwvypm a&;cs ,** ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် အခွင့်အလမ်းများ တန်းတူညီမျှခံစားပိုင်ခွင့်၊ လွတ်လပ်စွာ ငြင်းဆန်ခွင့်နှင့် သဘောထား ကွဲလွဲခွင့် စသည်တို့ရှိရန် လိုအပ်ချက်မျိုး **jzpon/**

▲ ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ကျောက်မီးသွေး စသည့် သဘာဝသယံဇာတများကို လက်လှမ်း **r o;pEiygu rnon v tycsursm;u jznqn;Eirnen;/**

ay;xm;aom ½yyrm;u a&Uwi aq;aE;caom ouqi&m v tycurm;
Ei oiawmo v wpyjyyg/ ½yywpcc i;ptwu &i;v i;cuay;yg/

ပေလ့ကျင့်ခန်း ....

1 tajccH&Sdjcif;&yfwnfr	4 tod tjcif;jyK cHjcif;	၇ xkwfazmfajymqdkjcif;
2 ,Hkjcif;	5 ပူးပေါင်းပါဝင် aqmif&Gufjcif;	8 udk,fhudk,fudk tcGifhta&; o\ yHkP
3 ချစ်ခြင်းမေတ္တာ	6 အပန်းဖြေအနားယူခြင်း	9 vGwfvyfpGm &yfwnf aqmif&GufEdkifcGifh&Sdjcif;

u

c

*

C

i

p

q

@

ps

လုပ်ငန်းများ

လူသားလိုအပ်ချက်များ စစ်တမ်း

1/ ppwr;wpcaumuyg/ ar;ce;wpccli;ptwu ay;xm;aom eygwrsm;xrm Epou&meygwu a&;í ajzqly; oi&&aom အမှတ်များကို ဇယားကွက်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပါ။

2/ စာသင်ခန်းပြင်ပရှိ လူ ၉ ဦးကို စစ်တမ်းကောက်ကြည့်ပါ။ ၎င်းတို့၏ ရလဒ်အဖြေများကို ဇယားကွက်တွင် မှတ်တမ်းတင်ထားပါ။

3/ အဖြေဇယားအောက်ရှိ ညွှန်ကြားချက်များအတိုင်း ဆက်လက် လုပ်ဆောင်ပါ။

လုံခြုံမှု လိုအပ်ချက်ဆိုင်ရာ လူထုစစ်တမ်း

tajzrsm;

1 = tlrwr;	3 = &ze&cg	5 = t vejzpawmijzpc
2 = lurzersm;pm	4 = jzpawmijzpc	6 = v;0r&

No.	Statement						
1	&y&m te;wi wi;&i;om;vueuui wyzlrsm; wuyjzpym;jci;/	1	2	3	4	5	6
2	&y&mwi tp;&wyzlrsm; &aejci;alumi lcr;ajcmuc&ov cpm;ae&jci;/	1	2	3	4	5	6
3	&y&mwi wi;&i;om; vueuuiwyzlrsm; &aejci;alumi lcr;ajcmuc&ov cpm;ae&jci;/	1	2	3	4	5	6
4	&y&mwi tlur;zurrsm; &aejci;alumi 0iair&mEijci;/	1	2	3	4	5	6
5	ရပ်ရွာတွင် ဆက်နေမည်ဆိုပါက ကျွန်ုပ်၏ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံလာရမည်ကို စိုးရိမ်နေရခြင်း။	1	2	3	4	5	6
6	ပိုင်ဆိုင်မှုများ အဓမ္မသိမ်းပိုက်ခံရမည်ကို စိုးရိမ်နေရခြင်း။	1	2	3	4	5	6
7	မိမိနှင့် မိသားစု စားဝတ်နေရေးအတွက် ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်ရေးကိစ္စကို စိတ်ပူနေရခြင်း။	1	2	3	4	5	6
8	ရဲများ၏ မတရားပြုမှုဆက်ဆံခံရမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်နေရခြင်း။	1	2	3	4	5	6
9	တရားရုံးသို့ သွားသည့်အခါတွင်လည်း တရားမဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်ခံရမည်ကို စိုးရိမ်ပူပန်နေရခြင်း။	1	2	3	4	5	6
10	မိမိ၏ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းက အင်အားပိုကြီးသော အခြားလူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ကိုယ်ထိလက်ရောက် ဘေးရန်ပြုမှုခံနေရသည်ကို မြင်တွေ့နေရခြင်း။	1	2	3	4	5	6

တစ်ဖက်ပါ စစ်တမ်းသည် လူသား၏ အခြေခံအကျဆုံး လိုအပ်ချက်တစ်ခုဖြစ်သော လုံခြုံမှု လိုအပ်ချက်ကို စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း ဖြစ်သည်။ အခြားသော လူသားလိုအပ်ချက် ၈ မျိုးနှင့် ပတ်သက်သည့် နောက်ထပ်စစ်တမ်းများကို ဆရာလက်စွဲ စာအုပ်၏ **aemuquwwi lun½Eiygon/**

လုံခြုံမှု လိုအပ်ချက်ဆိုင်ရာ လူထုစစ်တမ်း											
	wjyeajzlum;rrsm;										
ar;ce;	oi u , wi	1	2	3	4	5	6	၇	8	9	ပျမ်းမျှ
1/											
2/											
3/											
4/											
5/											
6/											
၇။											
8/											
9/											
10/											

1/ သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ယေဘုယျအခြေအနေက မည်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။ လူတို့၏ လုံခြုံရေးလိုအပ်ချက်များ ပြည့်မီမှု ရှိ၊ မရှိ ဖြေဆိုပါ။

2/ သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ ပဋိပက္ခများအကြောင်း စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ၎င်းပဋိပက္ခများသည် သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းရှိ လူတို့၏ လုံခြုံမှု လိုအပ်ချက် မပြည့်ဆည်းနိုင်မှုနှင့် ဆက်နွယ်မှု ရှိနေပါသလား။

3/ သင့်တစ်ကိုယ်ရေ ရမှတ်နှင့် သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ ရမှတ်တို့ကို မည်သို့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်နိုင်ပါသနည်း။

4/ သင်၏ ရလဒ်များအကြောင်း ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပါ။ နှစ်သက်ရာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ပါ။

- သင်၏ စစ်တမ်းရလဒ်များကို အဖွဲ့နှင့် ဆွေးနွေးပါ။
- သင့်ရလဒ်နှင့် ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံစာ တစ်စောင်ရေးသားပါ။
- သင်၏ စစ်တမ်းရလဒ်များကို အတန်းသို့ တင်ပြ ဆွေးနွေးပါ။

မြန်မာ့ရေးရာ – ဆည်တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပဋိပက္ခများ

ovijrpay:& zlNzkd;a&;vyie;rsm;u apmiMlunaeaom u&itzJtpn;wpc jzpon ovijrp apmiMluna&; အဖွဲ့က ကရင်ဒီကေဘီအေနှင့် အစိုးရတို့ကြား ဖြစ်ပွားသော တိုက်ပွဲများသည် သံလွင်မြစ်ပေါ်ရှိ ရေအားလျှပ်စစ်ဆည် တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းနှင့် ဆက်နွှယ်နေကြောင်း တနင်္လာနေ့တွင် ပြောကြားလိုက်သည်။

ပြီးခဲ့သော သောကြာနေ့နှင့် စနေနေ့တို့တွင် ဒီကေဘီအေနှင့် အစိုးရတပ်တို့ကြား အပြန်အလှန် ပစ်ခတ်မှုများ၊ တိုက်ပွဲများကြောင့် te;em;& &mrsm;r &mc 200 ausmon tre;csi; xi;Eiitwi;o xuajy;c&on/

ဖောလားစိန်ထွားသည် သံလွင်မြစ်စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်။ "မြန်မာစစ်တပ်က ဆည်ဆောက်ဖို့အတွက် ဒီကေဘီအေကို ဒေသအတွင်းကနေ ဖယ်ထုတ်ချင်နေတာ။ ဒါကြောင့် ယခု တိုက်ပွဲရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ဆည်တည်ဆောက်ရေး စီမံကိန်းရှိတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ နားလည်ထားတယ်။"

ထိုင်းနိုင်ငံမှ ကုမ္ပဏီများကလည်း ဆည်တည်ဆောက်ရေးတွင် ကူညီရန် အပေးအယူများ ရှိထားကြသည်။ ၎င်းဆည်က လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ၁၃၀၀ မီဂါဝပ်အထိ ထုတ်ပြီး အများစုကို ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ပို့လွှတ်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုင်းအစိုးရနှင့် မြန်မာအစိုးရတို့သည် အဆိုပါ ဆည်ကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်ကတည်းက တည်ဆောက်ရန် ကြိုးစားနေခဲ့သော်လည်း ဒီကေဘီအေ tygt0i u&ivueuuitzJtpn;rsm; \ ueuuralumi tprjyEicjci; jzpon/ qnwnaqmua&;u ဆန့်ကျင်သူများက စီမံကိန်းသည် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုများကို ဖြစ်လာစေလိမ့်မည်ဟု ဆိုကြသည်။ ဟတ်ကြီးဆည်သည် သံလွင်မြစ်ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ရန် စီစဉ်ထားသော ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများစွာထဲမှ wpc jzpon/

လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကိစ္စသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရေးကြီးသော ပြဿနာတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများနှင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ လူထုများအတွက် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားမှာ ပိုမို လိုအပ်လာနေသည်။ ရေအားလျှပ်စစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား စွမ်းအင်စီမံကိန်းမဟာဗျူဟာ၏ အရေးပါသော အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်လည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအများစုကို တရုတ်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဘဝထိခိုက်ပျက်စီးမှုများသာ ကျန်ရစ်မည့် အခြေအနေမျိုးကို ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများက မခံမရပ်နိုင်ကြ။ ဒေသခံလူထုအများစုကတော့ သံလွင်မြစ်ပေါ်တွင် ဆည်ဆောက်မည့် စီမံကိန်းများကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ကြသည်။ လူထုက စားဝတ်နေရေးအတွက် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအပေါ်တွင်သာ မှီခိုအားထားနေကြရာ ဆည်ကြီးများကြောင့် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ ထိခိုက်လာမည်ကို စိုးရိမ်နေကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပဋိပက္ခများအပြင် အခြားအခက်အခဲများလည်း ရှိသေးသည်။ "ပဋိပက္ခတွေ ဖြစ်ပြီဆိုတာနဲ့ စစ်ဘေးရှောင် ဒုက္ခသည်တွေက နယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ထွက်ပြေးကြရတယ်။ ဒီပဋိပက္ခက လက်ရှိငြိမ်းချမ်းရေး ကြိုးပမ်းမှုဖြစ်စဉ်ကို ထိခိုက်လာမှာ **p;&raerw , /}} [azmvm;pexm;u quvu ajymlum;on/**

Source: http://www.irrawaddy.org/feature/knowledge-vacuum-and-conflict-plague-salween-river.html
http://www.irrawaddy.org/burma/controversial-hat-gyi-dam-blamed-karen-conflict.html

1/ ယခု ပဋိပက္ခတွင် မည်သူတို့က အဓိကဇာတ်ကောင်များအဖြစ် ပါဝင်ပတ်သက်နေပါသနည်း။ မည်သူတို့က အရံဇာတ်ကောင်များအဖြစ် ပါဝင်ပတ်သက်နေပါသနည်း။

2/ ဒေသခံလူထု၏ လိုအပ်ချက်မှာ မည်သည့်အရာများ ဖြစ်သနည်း။ မြန်မာတပ်မတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား **vueuui wyz\w\ vtycurm rnont&mrsm; jzpoen;/**

3/ ယခု ပဋိပက္ခအကြောင်း ပြောသည့်အခါ သယံဇာတအရင်းအမြစ်များအကြောင်း ပြောမည့်အစား လိုအပ်ချက်များအကြောင်း ပြောခြင်းက အဘယ်ကြောင့် ပိုမို ကောင်းမွန်ရပါသနည်း။

ဆွေးနွေးချက်

1/ လိုအပ်ချက်ပြည့်ဝခြင်း မရှိခဲ့သော အတွေ့အကြုံမျိုး သင့်တွင် ရှိဖူးပါ **ovm;/ rnoaom vtycurs; jzpoen;/ xtceu oitae** ဖြင့် မည်သို့ ခံစားခဲ့ရဖူးပါသနည်း။

2/ သင်၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းသော နည်းလမ်းက သူတစ်ပါး၏ လိုအပ်ချက် ဖြည့်ဆည်းမှုအား အဟန့်အတား ဖြစ်စေခဲ့သော နမူနာဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို **pO;pm;\ u nyg/**

3/ ဆိုခဲ့ပါ နမူနာဖြစ်ရပ်တွင် သင်သည် သင်၏ လိုအပ်ချက်များအား ဖြည့်ဆည်းရန် အခြား မည်သည့် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုလျှင် ရနိုင်ပါဦးမည်နည်း။

4/ လူသား လိုအပ်ချက်များ အားလုံး၏ အရေးပါမှု အဆင့်မှာ တန်းတူရှိကြပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ရှိကြသနည်း သို့မဟုတ် မရှိကြရသနည်း။

အကြိုသင်ခန်းစာ

1/ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာ ဟူသည် အဘယ်နည်း။

2/ လူတို့၏ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာ **on y#yu\ tallumi;t&i; wp&y jzpvmEiygovm;/**

၁.၅ – အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာများက ပဋိပက္ခ၏ အကြောင်းအရင်းခံ ဖြစ်လာခြင်း

ပဋိပက္ခ၏ ပင်မအကြောင်းအရင်းခံကို နားလည်စေနိုင်မည့် ဒုတိယနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ ပဋိပက္ခကို အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာ မှန်ဘီလူး (ရှုထောင့်) ဖြင့် ရှုမြင်ကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှတ်အသားသရုပ်များသည် ကျွန်ုပ်တို့အနီးဝန်းကျင် လောကကြီးနှင့် ထိုဝန်းကျင်လောကအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ မည်ကဲ့သို့ စီးမြောပါဝင်ပုံကို နားလည်စေနိုင်မည့် နည်းလမ်းအား ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ လူတိုင်း၏ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာ မှန်ဘီလူး (ရှုထောင့်) က ၎င်းတို့၏ အတိတ်သမိုင်း၊ ၎င်းတို့ ဝန်းကျင်ရှိ အဖြစ်အပျက်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အနာဂတ်ကို နားလည်စေရန် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပါသည်။ **tom;ta&miEi 0wpm;qi ,irluoaom t&mwon trwtom;o½y vuPm\ vuawGjriEiaom tpwtyi;rsm; jzpon/ vuawGrjriEi** သော အခြားအစိတ်အပိုင်းများလည်း ရှိသေးသည်။ ဥပမာ – ဘာသာရေး ယုံကြည်မှုနှင့် **Eiia&; ,llunrlrsm; jzpon/**

လူတို့တွင် မွေးရာပါ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာအချို့ ရှိကြသည်။ အခြားသရုပ်လက္ခဏာများကိုမူ ၎င်းတို့ ကျင်လည်ရာ လူမှုဝန်းကျင်၏ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များမှ လက်ခံရရှိကြခြင်း ဖြစ်သည်။ လူတို့သည် ၎င်းတို့၏ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာများကို ကိုယ်တိုင် ရွေးချယ်ကြသည်လည်းရှိသည်။ မတူကွဲပြားသော အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာများစွာ ရှိကြခြင်းမှာ သဘာဝဖြစ်သည်။ အချို့လူများတွင် ၎င်းတို့ **twu tveta&;ygaom trwtom;o½yvuPmrsm; &lluon/** ၎င်းသရုပ်လက္ခဏာတို့သည် ဖြတ်သန်းရာဘဝတစ်လျှောက် ပြောင်းလဲသွားတတ်ကြသည်လည်း ရှိသည်။ လူတို့သည် ၎င်းတို့အတွက် ယုံကြည်မှုနှင့် လုံခြုံမှုအကောင်းဆုံး **ay;Eiaprn trwtom;o½yrsm;u a&;cs ,wwluon/**

လူတစ်ယောက် သို့မဟုတ် လူမှုအစုအဖွဲ့တစ်ခု၏ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာကို ငြင်းပယ်ခြင်း (သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း) သည် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို မပြည့်ဝအောင် ပြုလုပ်ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဇာတ်ကောင်တစ်ဦးက အခြားဇာတ်ကောင်တစ်ဦး၏ ဝိသေသသရုပ်လက္ခဏာကို အသိအမှတ်မပြုဘဲ ငြင်းပယ်ခြင်းသည် အခြားဇာတ်ကောင်အနေဖြင့် ထိုသို့ ငြင်းပယ်ခြင်းအပေါ် ၎င်းတို့၏ ဖြစ်တည်မှုကို ခြိမ်းခြောက်သည်ဟု မြင်လာနိုင်သည်။ ၎င်းသည် အကြမ်းဖက်မှုများ **qo 0;wnom;Eion/**

လေ့ကျင့်ခန်း

မည်သည့်အချက်များက မှား/မှန်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပေးပါ။ အကယ်၍ မှားသည်ဟု ထင်ပါက ၎င်းကို အမှန်သို့ ပြင်ပေးပါ။

u/ **Eiia&; , lunrion jriEiaom o½yvuPmwpc jzp on/**

c/ လူတိုင်းသည် သူတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သရုပ်လက္ခဏာကို ကိုယ်တိုင်ရွေးချယ် **yici &ygon/**

***/** လူတစ်ဦး၏ သရုပ်လက္ခဏာသည် ဘယ်သောအခါမှ ပြောင်းလဲလိမ့် **rn r[wyg/**

C/ တူညီသော သမိုင်းကြောင်း၊ တူညီသော ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို အတူတကွ မျှဝေခံစားခြင်းသည် အဖွဲ့လိုက်သရုပ်လက္ခဏာဟု ခေါ်သည်။

i/ အဖွဲ့လိုက်သရုပ်လက္ခဏာဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ်သည် တူညီသော သမိုင်းကြောင်း၊ တူညီသော ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို အတူတကွ မျှဝေခံစားခြင်းကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

လုပ်ငန်းများ

o½yvuPmjy ye;yi

wpzuyg ye;yiywi a&;qazmjyxm;aom trs;or;u lunyg...

1/ **ye;yizwrsm;wi azmjyxm;ygaom o½yvuPmrsm;u a&;cyg/**

2/ ပန်းပွင့်ဖတ်များတွင် ရှိနေပါသော်လည်း မမြင်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော **o½yvuPmrsm;uvn; a&;cyg/**

လုပ်ငန်းများ

ကျွန်တော်/မ၏ သရုပ်လက္ခဏာပြ ye;yi

1/ **ay;xm;aom ye;yi \ tv , wi oiemrnua&;yg/ oitwu ta&;ygq;aom trwtom;o½yrsm;u aygi;xnay;yg/ oi \ jriEiaom trwtom;o½yrsm;u ta&miwprsm;jzi a&;í rjri Eiaom trwtom;o½yrsm;u tjcm; ta&miwprsm;jzi a&;yg/**

2/ **atmuyg ar;ce;rsm;u ajzqyg/**

u/ သင်၏ ကိုယ်ပိုင်အမှတ်အသားသရုပ်များ အပြောင်းအလဲ ရှိဖူးပါ **ovm;/ rnon tcseu rnon twuaumi ajymi;vcjci; jzpygoen;/**

c/ **oi \ u , yi trwtom;o½yu xwazmjci;** မပြုရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သော အခြေအနေမျိုး ရှိခဲ့ဖူးပါ **ovm;/**

***/** **oi \ u , yi trwtom;o½yu azmxwjci;** သည် အခြားသူတစ်ဦး၏ ကိုယ်ပိုင်အမှတ်အသားသရုပ်ကို **lcr;ajcmur jzpapEiaom en;vr;rsm;u pO;pm; lunyg/**

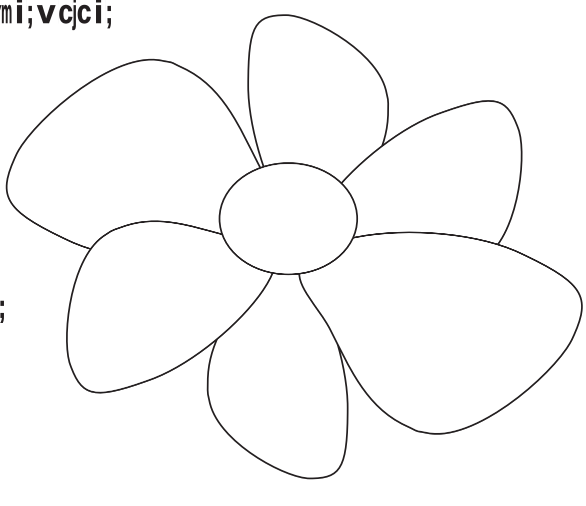

မြန်မာ့ရေးရာ – တိုင်းရင်းသားရေးရာ ပညာရေး

2012 cEpwi ynma&;0e$u;Xmeu pmoiaumi;peprm; \ tm;omcsuEi tm;en;csurm;u qe;pp&e avvmrwp&y jy/vycon/ tp;&oawoeynm&irm;on Eiiwp0r;r pmoiaumi;rm; ကို လေ့လာခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ သတင်းအချက်အလက်များကို အသုံးပြု၍ ပညာရေးမူဝါဒအသစ်များ ရေးဆွဲခဲ့သည်။

oaom u&iynma&;Xmeu tqyg avvmron u&ijyne,& tp;&r[waom jyiyaumi;rm;u csevy ထားခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ "ကျွန်တော်တို့ ဆယ်စုနှစ်များစွာ လုပ်လာခဲ့တာတွေက သူတို့ အသိထဲမှာ မရှိကြဘူး။ သူတို့ပြောတဲ့ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ပညာရေးဆိုတာ တိုင်းရင်းသားဒေသတွေက အစိုးရပညာရေးကို ပြောတာပဲ၊" ဟု ကရင်ပညာရေးဌာန **twi;a&;rL;u ajymon/**

ကရင်ပညာရေးဌာန စာသင်ကျောင်းများကို ပဋိပက္ခဒဏ်ခံ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဒုက္ခသည်များက အသုံးပြုကြသည်။ ကရင်ပညာရေးဌာနအနေဖြင့် လက်ရှိ ရင်ဆိုင်နေရသော ပြဿနာမှာ ၎င်းတို့၏ သင်ရိုးများသည် ကျောင်းသားများအတွက် အစိုးရ **ynma&;Ei t0iciusjzp&e jyiqiay;Eipr; r&ay/**

ကရင်ပညာရေးဌာနက ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချသော ပညာရေးစနစ်ကို လိုလားသည်။ သို့မှသာ တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များအနေဖြင့် မိမိတို့ စာသင်ကျောင်းများကို စီမံခွင့်ရလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ကရင်ဘာသာစကားနှင့် ကရင်ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ပညာရေးမှတစ်ဆင့် ထိန်းသိမ်းရေးမှာ ကရင်ပညာရေးဌာနအတွက် အရေးကြီးပေသည်။ "ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အမျိုးသားရေးဝိသေသလက္ခဏာကို ဆယ်စုနှစ် ၆ ခုကျော် ကြာအောင် ကျွန်တော်တို့ ထိန်းသိမ်းလာခဲ့ပြီးပြီ။ ဒါတွေအခုချိန်မှာ မေးမှိန်ပျောက်ပျက်လာမှာ ကျွန်တော်တို့ **oyp;&rygw, /}}**

အစိုးရပညာရေးနှင့် ပေါင်းစည်းရေးအတွက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုလုပ်ဖို့ အမြဲလမ်းဖွင့်ထားပါတယ်ဟု ကရင်ပညာရေးဌာနက ပြောပါသည်။ ကရင်ပညာရေးဌာနသည် ကျောင်းသားများကို မကြာမီ မြန်မာဘာသာစကား စတင် သင်ကြားပေးတော့မည် **jzpon/ tp;&ynma&;Ei aygi;pn;jci;on u&iaumi;om;rm;twu rm;pm tus;&aprn jzpon/ vu&wi u&iaumi;om;rm;on u&iynma&;Xme txuwe;aumi;rm;u wucluontwu jrermjyn** တက္ကသိုလ်များကို တက်ရောက်နိုင်ခြင်း မရှိကြပေ။

oaomvn; u&iynma&;Xme twi;a&;rL;u tcsUtyi;awuawm aq;aE;z vr;ziay;rn r[w[ဆိုပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ သမိုင်းနှင့် မိခင်ဘာသာစကား သင်ကြားခြင်း အပိုင်းများ ပါဝင်သည်။ "သူတို့က ကျွန်တော်တို့ကို ချုပ်ကိုင်ထားတယ်လို့ ခံစားရပါတယ်။ အဲဒါက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တိုင်းရင်းသားပညာရေး ဖော်ဆောင်နိုင်မှု **pr;&nu [ewm;ueow&m a&muygvrr, /}}**

http://www.irrawaddy.org/feature/burmas-rebel-educators-want-school-reform.html

1/ ynma&;pepon trwtom;o½yvuPmtay: rnonen;jzi oua&mur &apygoen;/

2/ u&iynma&;Xmeon u&iw\ trs;om;a&;o½yvuPmu rnuo xe;or;vmcoen;/

3/ u&iynma&;XmeEi ynma&;0e$u;Xmewlum; y#yuon aumi;om;rm;tay: rnuo ထိခိုက်စေသနည်း။ မည်သည့်ပုံစံဖြင့် ကျောင်းသားများကို အထောက်အကူဖြစ်စေသနည်း။

ဆွေးနွေးချက်

1/ သင်နှင့် အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာတူသော လူများအကြောင်း စဉ်းစား **lunyg/ tptzUvutaejzi oiw\ trwtom;o½yrm;u rnuo azmxwjyoluoen;/**

2/ အစုအဖွဲ့ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာများတွင် မည်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရှိသနည်း။ သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှ ရရှိသော အဆိုပါ အကျိုးကျေးဇူးများအကြောင်း ဆွေးနွေးပါ။

3/ အစုအဖွဲ့ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့် ပြဿနာများ ရှိသနည်း။ သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှ ပေါ်ထွက်လာသော အဆိုပါ ပြဿနာများ အကြောင်းကို ဆွေးနွေးပါ။

▲ကျွန်ုပ်တို့အား လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်စေရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်အရာတို့ကို မည်သူတို့က လမ်းညွှန်သင်ကြားပေးသနည်း။

၁.၆ – စံတန်ဖိုးထားမှုများက ပဋိပက္ခ၏ အကြောင်းအရင်းခံ ဖြစ်လာခြင်း

စံတန်ဖိုးများသည် ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် ထားရှိသော ကျွန်ုပ်တို့၏ အယူအဆများနှင့် ယုံကြည်မှုများပင်ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် အဆိုပါ စံတန်ဖိုးများကို အသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်၏ အမူအကျင့်များနှင့် အခြားသူတို့၏ အမူအကျင့်များကို အကဲဖြတ်လေ့ရှိသည်။

pwez;rsm;r qi;ouvmaom pn;rs0;wrm ½;&i;í em;vnv ,aom အရာများလည်း ရှိနိုင်သည်။ ဥပမာ – "လိမ်မပြောရ" ဆိုသည်မျိုး ဖြစ်သည်။ ပိုမို ရှုပ်ထွေးသောအရာများလည်း ရှိနိုင်သည်။ ဥပမာ – မည်သို့သော ဝတ်စားဆင်ယင်မှု **wuom qijre;oion or[wrnoaom tpm;taomuwu rpm;oi ponwEi ywouaom pn;rs0;rsm; jzpon/**

pwez;rsm;on u , usiovEi usi0wwu zew;wnaqmuay;on/ ၎င်းတို့သည် ဘာသာတရား၊ မိသားစု၊ သက်တူရွယ်တူများ၊ ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့၊ လူမျိုး၊ မျိုးနွယ်စု၊ လူမှုနောက်ခံအခြေအနေ၊ ကျား၊ မ ဖြစ်မှု စသည်တို့အပေါ် အခြေခံ၍ ဖွံ့ဖြိုးလာကြခြင်း ဖြစ်သည်။ မတူကွဲပြားသော ဇာတ်ကောင်တို့၏ စံတန်ဖိုးများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဟဇာတ မဖြစ်ကြသည့်အခါ သို့မဟုတ် ဇာတ်ကောင်တစ်ဦးဦး၏

အကြိုသင်ခန်းစာ

စံတန်ဖိုးများ ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

pwez;rsm; av;pm;c&r r&on tcgrsd;wi y#yursm; ay:aygu vmww ပါသည်။ လူတို့သည် မိမိတို့၏ စံတန်ဖိုးများကို “မှု” (စည်းမျဉ်း) များ ဟူ၍လည်း ယုံကြည်ထားတတ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် လူတစ်ယောက်က အခြားလူတစ်ယောက်သည် အဆိုပါ စည်းမျဉ်းများကို ချိုးဖောက်သည်ဟု ယုံကြည်ယူဆသည့်အခါမျိုးတွင် ပဋိပက္ခ ay:aygu vmEiygon/

လူတစ်ယောက်က မိမိ၏ စံတန်ဖိုးများကို ရွေးချယ်သည့်အခါ အဆိုပါ စံတန်ဖိုးများ on ...

1/ အတင်းဖိအားပေးခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ထားသောအရာများ jzpon/

2/ ကျယ်ပြန့်သောနယ်ပယ်များထဲမှ မိမိတစ်ကိုယ်ရေအတွက် မည်မျှ အရေးပါသလဲ qon tcsuay: tajccH a&;cs, xm;jci; jzpon/

3/ လူသိရှင်ကြား တူညီစွာ ခံယူကျင့်သုံးတတ်ကြသလို ကာလည်း ကာကွယ်တတ်ကြ on/

4/ အပြောသက်သက် မဟုတ်ဘဲ လက်တွေ့ကျင့်ကြံ နေထိုင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။

5/ နေ့စဉ်ဘဝမှာ ချမှတ်နေသော ဆုံးဖြတ်ချက်ကြီးကြီး၊ သေးသေး အားလုံးအပေါ် wi tlrwr;oua&muaeon/

လေ့ကျင့်ခန်း

က – င အတွင်း အောက်ပါအချက်များကို စံတန်ဖိုးများ သတ်မှတ်ရန်အတွက် a&;cs, yg/ wpcxuyaom a&;cs, rrsm;vn; &Eiygon/

pwez;rsm;rm ...

u/ wp0;wpa, mucsi;ptwu pn;rs0;rsm;

c/ မိဘများဆီမှ အမြဲတစေ သင်ယူလေ့လာခြင်း

*/ နေ့စဉ်ဘဝမှ အစိတ်အပိုင်းများ

C/ t0iciu; rjzpaom

i/ အရေးကြီးသော အခြင်းအရာများပေါ် မူတည်ပြီး ရွေးချယ်ခြင်းများ

လုပ်ငန်းများ

စံတန်ဖိုးများစစ်တမ်း၊ အပိုင်း ၁

1/ အောက်ပါ စစ်တမ်းဖော်ပြချက်များထဲမှ သင့်ဘဝအတွက် အရေးပါသည်ဟု xiaom tcsu 10 csur 20 tx a&;yg/

2/ အဆိုပါ အချက် ၁၀ – ၂၀ ထဲမှာ သင့်အတွက် အရေးပါဆုံးဟု ထင်သော tcsu 5 csuu a&;cs, yg/

စံတန်ဖိုးများစစ်တမ်း၊ အပိုင်း ၁ – ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲ			
1/ ½y&nacsmarmwiw, jci;/		၂။ ပညာရေးထူးချွန်ခြင်း။	
၃။ ရိုးသားသူတစ်ဦးဖြစ်ခြင်း။		4/ Eiia&;tmPm&&jci;/	
၅။ မိသားစုဝင်များ၊ အခြားကိုယ်ချစ်ရသော သူများနှင့် ရင်းနှီးချစ်ခင်စွာ နေထိုင်ခြင်း။		6/ lu;ym;w;wujci;/	
၇။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ခံစားတတ်ခြင်း။		၈။ အဓိပ္ပာယ်ရှိသော၊ ရည်ရွယ်ချက်ရှိသော၊ ပြည့်စုံသော ဘဝမျိုးကို ပိုင်ဆိုင်ခြင်း။	
9/ toynmwu p0qurjyw avvm သင်ယူခြင်း။		၁၀။ အားနည်းသူတို့ကို ကူညီခြင်း။	

၁၁။ အခြားသူတို့ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်း။		၁၂။ ရင်းနှီးသော သူငယ်ချင်းကောင်းများ ထားရှိခြင်း။	
၁၃။ သက်ရှည်ကျန်းမာသော ဘဝကို ရရှိခြင်း။		၁၄။ ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းခြင်း။	
15/ aumi;reom , maom traxmia&; ဘဝကို ရရှိခြင်း။		၁၆။ ကိုယ့်အလုပ်အပေါ် ကျေနပ်မှု ရရှိခြင်း၊ atmijrir &&jci;/	
၁၇။ လူအားလုံးအတွက် တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေး &apvjci;/		၁၈။ ဘဝကို လွတ်လပ်စွာ စိတ်ကြိုက်နေထိုင်လိုခြင်း။	
19/ yuqcr;omjci;/		20/ &nre;cuye;wi atmijrijci;/	
၂၁။ သာယာလုံခြုံသော မိသားစုဘဝရရှိခြင်း။		၂၂။ အေးဆေး၍ သက်တောင့်သက်သာရှိသော ဘဝကို &&yiqijci;/	
၂၃။ ခရီးများများ သွားနိုင်ခြင်း၊ အစား ကောင်းကောင်း စားနိုင်ခြင်း၊ ဇိမ်ကောင်းကောင်း cpm;jci;/		၂၄။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပိုမို ကောင်းမွန်သာယာစေ vjci;/	
25/ oipwtulu ae&mav;wpcwi vyaom trav;wpc yiqixm;jci;/		26/ wxizew;Eirn tcit vr;rm; yr &&jci;/	
၂၇။ ဈေးကြီးသော ပစ္စည်းများကို ပိုင်ဆိုင်ခြင်း။		၂၈။ မိမိယုံကြည်ချက်အတွက် ရပ်တည်ပြောဆိုခြင်း၊ rr,lunc uu jzea0jci;/	
29/ rru , u ,lunr&jci;/		၃၀။ အခြားသူတို့အတွက် လိုအပ်သူဖြစ်ခြင်း၊ အရေးပါသူဖြစ်ခြင်း။	
၃၁။ မိဘကောင်းတစ်ယောက်ဖြစ်ခြင်း။		၃၂။ မိဘနှင့် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ခြင်း။	
၃၃။ အခြားသူတွေအပေါ် ဆွဲဆောင်နိုင်သော ½y&n&jci;/		၃၄။ စိတ်ဓာတ်မာကြောခြင်း၊ စိန်ခေါ်မှုကို ရင်ဆိုင်ခြင်း Ei ½e;ueazmuxujci;/	
၃၅။ ဘုရားရှိခိုးခြင်း၊ တရားထိုင်ခြင်း၊ ဝတ်ပြုခြင်း wu tcleay; vyaqmijci;/		၃၆။ အခြားသူတို့ကို အချိန်ကုန် လူအပင်ပန်းခံ၍ အလကားကူညီခြင်း။	
၃၇။ ဘေးကင်းလုံခြုံသော ပတ်ဝန်းကျင်မျိုး &xm;jci;/		၃၈။ အထူးပုဂ္ဂိုလ်အနည်းငယ်၏ ချစ်ခင်ခြင်းကို c&jci;/	
၃၉။ အခြားသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို ခံရခြင်း။		၄၀။ အပြောနှင့်အလုပ်ညီသူအဖြစ် အများ၏ အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ခြင်း။	

လုပ်ငန်းများ

စံတန်ဖိုးများစစ်တမ်း၊ အပိုင်း ၂

1/ tyi;1wi oia&;c\ , xm;caom 5 c\uEi uunon pwez; rsm;u &mazyg/ ppwr;t& rnon pwez; 5 &yu oitwu ta&;ygq; jzpoen;/

2/ ar;ce;rsm;u aq;aE;yg/

u/ သင်၏ ပုဂ္ဂလိက စံတန်ဖိုးများနှင့် ပတ်သက်၍ အသစ်အဆန်း ဖြစ်နေမှုများကို တွေ့ရှိရပါသလား။ တွေ့ရှိပါက အဘယ်ကြောင့် တွေ့ရှိရသနည်း။ မတွေ့ပါကလည်း အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ယူဆရသနည်း။

c/ oi\ pwez;rsm;u taxmu ty jzpap&etwu rnon vy&m;aqmi&urwu oi aep0 vyaqmiygoen;/

3/ နှစ်ယောက်တစ်တွဲသော်လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့လိုက်သော်လည်းကောင်း wpzupmrsuEmwi azmjyxm;aom ar;ce;rsm;u aq;aE;yg/

စံတန်ဖိုးများစစ်တမ်း၊ အပိုင်း ၂ – ကျွန်ုပ်၏ စံတန်ဖိုးထားမှုတွေကဘာလဲ		
eygwpO	pwez;	စံတန်ဖိုးများ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်
၁၊ ၁၁၊ ၃၃	c\pp&maumi;jci;	အခြားသူများ၏ ချစ်ခင်မှုကို ခံရခြင်းနှင့် မိမိ၏ ရုပ်ရည်ကို သဘောကျခြင်း။
၂၊ ၉	ynma&;	toynm jrirm;atmi \ul;pm; tm;xwjci;/
၃၊ ၃၉	wnlu najzmirwr	မိမိမှန်ကန်သည်၊ ကောင်းမွန်သည်ဟု ယုံကြည်သောမူတို့ စည်းမျဉ်းတို့ကို တိတိကျကျ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း။ မိမိယုံကြည်ချက်၊ rrpwez;rsm;Ei qeusiaom t&mwu v;0rvyjci;/
၄၊ ၂၄	wu‹uE;lum;aom Eiiom;jzpjci;	သင်ကိုင်တိုင်က အပြောင်းအလဲကို ဖန်တီးနိုင်စွမ်း၊ နိုင်ငံသား wpa , mu taejzi tci ta&;Ei wm0ersm;u uip usio;Eipr;&alumi; , lunjci;/
၅၊ ၁၂၊ ၃၀၊ ၃၈	c\pcilu iemwwjci;	ကိုယ်နှင့် နီးစပ်သူများကို ချစ်ခင်ခြင်းနှင့် တန်ဖိုးထားတတ်ခြင်း၊ ထိုသူများ၏ ချစ်ခင်မှုနှင့် တန်ဖိုးထားမှုကို ပြန်လည်ရရှိခြင်း။
၆၊ ၂၉	ကိုယ်ပိုင် အရည်အချင်းပြည့်ဝသူ jzpjci;	မိမိစွမ်းရည်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြည့်ဆည်း၍ အလားအလာရှိသူ wp0;jzpjci;/
၇	သဘာဝကို တန်ဖိုးထား ချစ်တတ်ခြင်း	သဘာဝ၏ အရေးပါမှုကို သိမြင်၍ သဘာဝအလှကို ပျော်ဝင် cpm;wwjci;/
၈၊ ၁၈၊ ၂၀၊ ၂၁	&nre;c\u jyi;jyjci; ly;ajrmu atmijrijci;	သတ္တိရှိရှိနှင့် ပင်ပင်ပန်းပန်း ကြိုးစားအားထုတ်လုပ်ရသော tvywpccu ly;ajrmuatmijriatmi vyvaomqE jyi;jyjci;/
၁၀၊ ၃၆	oem;u½PmEi &ua&m ay;ur;r&jci;	သူတစ်ပါးတို့၏ ဆင်းရဲဒုက္ခတို့ကို စာနာနားလည်ပြီး ထိုဒုက္ခများ အတတ်နိုင်ဆုံး လျော့ပါးအောင် ကူညီလိုစိတ်ရှိခြင်း။

၁၀၊ ၃၇	u;e;rma&;	စိတ်ရောကိုယ်ပါ သန့်စွမ်းကျန်းမာခြင်း၊ မိမိ၏ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး u;e;rmrI twu pwcsr;omjci;/
၁၄၊ ၃၅	ဘာသာရေးစိတ် ထက်သန်ခြင်း	ဘာသာရေးယုံကြည်မှု စိတ်အားထက်သန်ခြင်း။
၁၅၊ ၂၁၊ ၃၁၊ ၃၂	ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ မိသားစုဘဝ	မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်းများအပေါ် ရင်းနှီးနွေးထွေးမှုရှိခြင်း။
၁၇	တန်းတူညီမျှမှု	လူတိုင်းတန်းတူဆက်ဆံမှုနှင့် အခွင့်အလမ်းများရရှိခြင်း။
18	u,wivwvypm q;jzw vyuiwwjci;	သူတစ်ပါးအပေါ် အမှီအခိုကင်းကင်းဖြင့် လွတ်လပ်စွာတွေးခေါ်၊ a&;csi, vyuiwwjci;/
၁၉၊ ၂၅၊ ၂၇	ငွေကြေးချမ်းသာခြင်း၊ ပြေလည်ခြင်း wnwnlirlir&jci;	ဥစ္စာခနေကြွယ်ဝမှုကြောင့် မိမိကိုယ်ကို အားရကျေနပ်မှုရှိခြင်း။ ငွေကြေးဥစ္စာနှင့် ပတ်သက်၍ ဖူလုံမှု ရှိသည်ဟု ခံစားရခြင်း။
၂၂၊ ၃၃	အပန်းဖြေအနားယူခြင်း၊ ခရီးသွားခြင်း	အားလပ်ချိန်များကို အပြည့်အဝ အနားယူခံစားခြင်းနှင့် အသစ်အဆန်းများကို စူးစမ်းရှာဖွေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများရှိခြင်း။
28	သတ္တိရှိခြင်း	ကြောက်ရွံ့မှု၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် အခက်အခဲ အတားအဆီးများကို ,lunrItjynjzi &iqiEipr;&jci;/
34	စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်မှု	အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများနှင့် ကျရှုံးမှုများကို ကျော်လွှားပြီး မိမိ &nre;csu ye;wiqa&muatmi quvu Iul;pm;Eipr; &jci;/
40	ajzmirwreuejci;	½;om;rEI ,lunav;pm;c&r&jci;/

u/ oi\u ,yi pwez;rsm;Ei ywoui rnon tcsu tvu topwu &mazawl&coen;/

c/ oi\ pwez;rsm;u taxmu tyjzpap&etwu oitaejzi aep0 rnon t&mwu vyaqmiygoen;/

*/ သင်နှင့် သင့်အဖွဲ့ဝင်တို့ကြားတွင် မည်သို့သော စံတန်ဖိုးများက တူညီ၍ မည်သို့သော စံတန်ဖိုးများက ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိပါသနည်း။

C/ oi\ pwez;xm;rIrsm;Ei oitzJ0iwp0;0;\ pwez;xm;rIwlum; y#yu jzpapEiaom tajctaewp&yu pO;pm;lunyg/

i/ ပဋိပက္ခတစ်ရပ်အတွင်း သင်၏ စံတန်ဖိုးများနှင့် သင့်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ စံတန်ဖိုးများကို နားလည်ရန်မှာ အဘယ်ကြောင့် အရေးကြီးရ oen;/

p/ သင်၏ စံတန်ဖိုးတစ်ခုခုကို စွန့်လွှတ်လိုသော သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲလိုသော ဆန္ဒရှိပါသလား။ ထိုသို့ ပြုလုပ်မည်ဆိုပါက သင်မည်သို့ cpm;&rnen;/

မြန်မာ့ရေးရာ – ဘာသာရေး လူနည်းစု အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်သော ပဋိပက္ခများ

ဘာသာရေးလူနည်းစုများသည် ၎င်းတို့ ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံများ၊ နေရာများကို ဆောက်လုပ်ရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးတို့နှင့် **ywou í peac:rlrsm; wpcgwp& &iqi** ကြုံတွေ့ကြရသည်။ အထူးသဖြင့် ဘာသာရေးလူနည်းစုများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ လိုအပ်နေသော **t&mrsm;u &&ap&e tzUtpn;Ei aiau;** နောက်ခံအင်အား မရှိကြသော ကျေးလက်ဒေသများ **wi xuoaom tcu tcrsm; yí &wwlu** သည်။ အဆိုပါ ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပမာအနေနှင့် ဟိန္ဒူလူမျိုးများ နေထိုင်ရာ ရပ်ရွာအသိုင်း **t0i;wi jzpym;caom jzp&ywpcwi awUjriEiygon/**

1969 cEpumvu lrUwplrUwi jzpym;caom r;avmiron taqmu t0;rsm;pmu zsuq;ypcon/ [EL လူမျိုးများအတွက် ကံကောင်းခဲ့သည့်အချက်မှာ အဆိုပါ မီးအတွင်း ၎င်းတို့၏ ဘုရားကျောင်းကြီးတစ်ခု ပါမသွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ **oaom r;avmir jzpym;cly;aemuwi tp;&on tqae&mwi taqmu t0;oprsm; aqmu vy&e e , ajrwpc** လုံးကို ရှင်းလင်းရေးလုပ်ဆောင်ရာ အဆိုပါ ဟိန္ဒူဘုရားကျောင်းကိုလည်း ဖြိုချဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ဘုရားကျောင်းအသစ်တစ်ခု ဆောက်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် မြေနေရာတစ်ခုပေးမည်ဟု ဟိန္ဒူလူမျိုးများအား အစိုးရက ကတိပေးခဲ့သည်။

သို့သော် ဟိန္ဒူလူမျိုးများမှာ ဘုရားကျောင်းအသစ်ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် မြေနေရာ မရရှိခဲ့ကြပေ။ အစိုးရတာဝန်ရှိသူများကလည်း အဆိုပါ သဘောတူညီမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့တွင် တရားဝင်မှတ်တမ်းများ မရှိဟု ပြောလာသည်။ ထို့ကြောင့် ဟိန္ဒူလူမျိုးအချို့က ဘုရားကျောင်းအသစ် ဆောက်လုပ်နိုင်ရန် မြေနေရာများ လှူကြသည်။ ထိုမြေနေရာပေါ်တွင် ဘုရားကျောင်းဆောက်လုပ်ခွင့်ရရန် **tp;&xo wijy&mwi vn; y , cscc&on/**

ဟိန္ဒူအသိုင်းအဝိုင်းသည် ဘုရားကျောင်းအသစ် ဆောက်လုပ်နိုင်ရေးအတွက် ၁၉၆၉ ကတည်းက အကြိမ်ကြိမ် ကြိုးစားလာခဲ့သည်။ ကြိုးစားသမျှလည်း အကြိမ်ကြိမ်ပယ်ချခံခဲ့ရသည်။ ၎င်းအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ ဟိန္ဒူလူမျိုးအများစု မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ အချို့ကလည်း မျှော်လင့်ချက်မဲ့သလို ခံစားနေကြရပြီးနောက် မျိုးဆက်များအတွက် စိုးရိမ်ပူပန်နေကြသည်။ ၎င်းတို့၏ ဘာသာရေးယုံကြည်မှုအမွေ လက်ဆင့်ကမ်းနိုင်မည့် နေရာတစ်ခု မရှိတော့မည်ကို ဟိန္ဒူလူမျိုးများ စိုးရိမ်နေကြသည်။

Source: Unpublished report

1/ ဘုရားကျောင်းက အဘယ်ကြောင့် စံတန်ဖိုးဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သနည်း။

2/ အစိုးရထားရှိသော စံတန်ဖိုးများသည် ဟိန္ဒူလူမျိုးတို့ ထားရှိသော စံတန်ဖိုးများနှင့် ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိပါသလား။ **tp;&wi rnoaom pwez;rsm; xm;&oen;/**

3/ အုပ်စုတစ်စု၏ စံတန်ဖိုးများက အခြားအုပ်စုတစ်စု၏ စံတန်ဖိုးများထက် အရေးပါသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆနေသော **alumi tqyg y#yursm; ay:aygu aejci; jzpon [qEiygovm;/**

ပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

1/ သင်၏ ကိုယ်ပိုင်စံတန်ဖိုးများနှင့် သင်နှင့် အနီးဆုံးတွင် ရှိနေသော လူမှု အသိုင်းအဝိုင်း၏ စံတန်ဖိုးများအကြောင်း စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အဆိုပါ လူမှု အသိုင်းအဝိုင်း ဆိုသည်မှာ သင် စာသင်ရာ ကျောင်းလည်း ဖြစ်နိုင်သလို၊ သင်၏ ရွာ၊ သင်၏ မိသားစု၊ သင်၏ အဖွဲ့ စသဖြင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်။ သင်၏ စံတန်ဖိုးများနှင့် သင့်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်း၏ စံတန်ဖိုးတို့ကြား ပဋိပက္ခ rsm; &aeygo vm;/ &onqygu rnuo &aeoen;/ r& [qyg ကလည်း အဘယ်ကြောင့် မရှိရသနည်း။

2/ သင့်ဘဝတွင် သင့်အားစံတန်ဖိုးများ သင်ကြားပေးခဲ့သူများထဲတွင် မည်သူ တို့က အရေးပါဆုံး ဖြစ်မည်နည်း။ ၎င်းတို့က သင့်အား အဆိုပါ စံတန်ဖိုးများ u rnuo oilum;ay;coen;/

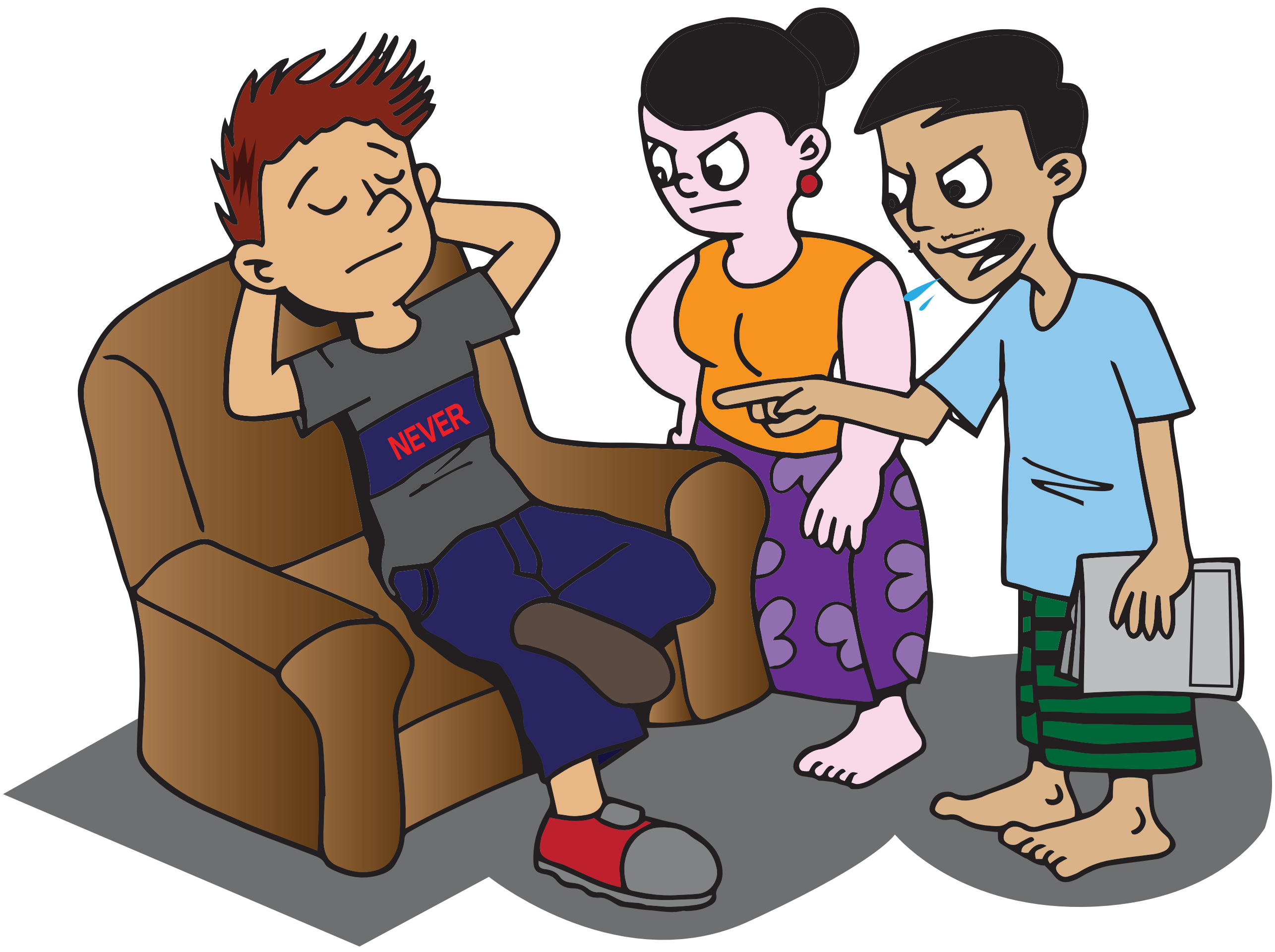

▲ မိဘများနှင့် သားသမီးတို့၏ တန်ဖိုးထားမှုများမှာ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်ခြင်း ရှိတတ်ပါသလား။

နိဂုံးချုပ်

jzp&yav vmcs u

atmuazmjyyg jzp&yav vmcs uu zw½I y; ay; xm;aom ar;ce;rsm;u ajzqyg/

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ အာချေးဒေသမှ အကြမ်းဖက်ပဋိပက္ခများ

အင်ဒိုနီးရှား၏ အာချေးအထူးအုပ်ချုပ်ရေးဒေသသည် ၂၉ နှစ်ကြာ အကြမ်းဖက်ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ဟဲလ်ဆင်ကီ နားလည်မှု စာချွန်လွှာ (Helsinki Memorandum of Understanding) vurwa&;x;Eicaom 2005 cEp lo*wvwir tq;ow သွားခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပဋိပက္ခကြောင့် ခန့်မှန်းခြေ လူပေါင်း ၁၅,000 ce aoaus c&ly; 1.6 oe;ce ae&ypecm x uajy;c& on/ (World Watch Institute, State of the World, 2006)

အာချေးဒေသသည် အင်ဒိုနီးရှား၏ အနောက်ဘက်ထိပ်စွန်းရှိ ပထဝီအရ အရေးပါသောနေရာတွင် တည်ရှိသည်။ မလက္ကာရေလက် lum; \ 0iaygu ae&m wpcvn; jzpon/ t qyg ae&mon urmay:wi jzwoe;om;vmr I trsm;q;aom နိုင်ငံတကာပင်လယ်ရေကြောင်း သွားလာရေးနေရာတစ်ခုလည်း ဖြစ်သည်။ အာချေးဒေသတွင် အာရန် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့တွင်းများ လည်း ရှိထားသည်။ အဆိုပါဒေသသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ထုတ်လုပ်ပေးလျှက် ရှိသည်။ သို့သော် ပဋိပက္ခများစွာကြောင့် အာချေးပြည်သူတို့သည် အဆိုပါ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရောင်းချခြင်းမှ ရရှိသည့် t us ; tjrwrsm;u cpm;ci r&oavmue;yg; jzpaeon/

အာချေးလူမျိုးတို့သည် ဒတ်ချ်ကိုလိုနီစနစ်ကို ၄၁ နှစ်ကြာ တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပြီး ဒတ်ချ်ကိုလိုနီကာလအတွင်း ၎င်းတို့၏ လွတ်လပ်ရေးကို ထိန်းသိမ်းခဲ့သည်။ သမိုင်းအစဉ်အလာက အာချေးလူမျိုးတို့အတွက် ဇာတိမာန်ထက်သန်စေရာ စေ့ဆော်မှုတစ်ခု jzpvmcon/ tmac;vwajrmua&;vy&m;r t z GAM) on tmac;vwvya&;twu wuy0icaom လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်သည်။ အင်ဒိုနီးရှားဗဟိုအစိုးရနှင့် စစ်တပ်က အာချေးဒေသကို ထိန်းချုပ်ရန် ကြိုးပမ်းလာချိန်တွင် t qyg vueuui t z ay:aygu vmjci; jzpon/

အစ္စလာမ်ဘာသာသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ လူများစုကိုးကွယ်ရာဘာသာ ဖြစ်သည်။ အာချေးလူမျိုးတို့က ၎င်းတို့၏ အစ္စလာမ်ဘာသာ ကိုးကွယ်ကျင့်သုံးမှုနှင့် အစ္စလာမ်အသိုင်းအဝိုင်းသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ အစ္စလာမ်ဘာသာ ထွန်းကားမှု၏ မူလဇစ်မြစ် ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။ မိမိတို့သည်သာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး မွတ်ဆလင်များ ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ထားကြသည်။ အင်ဒိုနီးရှားသို့ ဒတ်ချ်တို့ ရောက်မလာမီက အာချေးဒေသသည် အရှေ့တောင်အာရှပထမဆုံး မွတ်ဆလင် ri;Eii \ tpwtyi;wp&y jzpcon/ y#yuumvrsm;twi;u tmac;vwajrmua&;vy&m;r t zJ u

ဘာသာရေး လွတ်လပ်မှုဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ဟူ၍ ခေါ်ခဲ့ကြပြီး အဆိုပါ အဖွဲ့၏ ခေါင်းဆောင်ပိုင်းများသည်လည်း ဘာသာရေး အသိုင်းအဝိုင်းတွင် ထိပ်တန်းခေါင်းဆောင်နေရာများ ရှိထားခြင်းကြောင့် လူထု၏ လေးစားထောက်ခံမှုကို ရရှိခဲ့သည်။

y#yu twi; tmac;vwajrmua&;wyzUt0i a,musm; axmiaygi;rsm;pm aoq;con/ tqyg aoq;rrsm;u ၎င်းတို့၏ ဇနီးမယားများနှင့် အစ်မ၊ နှမများအတွက် အန္တရာယ်ကျရောက်စေခဲ့သည်။ အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့သော ခင်ပွန်းသည်များကို ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည့်အတွက် အဆိုပါ မုဆိုးမများသည်လည်း အကြမ်းဖက်သမားများအဖြစ် သတ်မှတ်ခံခဲ့ရသည်။ ကျန်ရစ်သော ဇနီးသည် မုဆိုးမများ၊ အစ်မ၊ နှမများနှင့် မိခင်ဖြစ်သူတို့သည် အာချေးလွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့ (GAM) နှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်မှု ရှိခြင်းကြောင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းနှင့် သတ်ဖြတ်သုတ်သင်ခြင်းများ ခံခဲ့ရသည်။

၂၀၀၄ ခုနှစ် ဆူနာမီကပ်ဘေးကြောင့် အာချေးဒေသမှ လူပေါင်း ၁၃၁,၀၀၀ ကျော် သေကျေခဲ့ပြီး ဒေသတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံ rsm;pm xcuyfsup;con/ tmac;vwajrmua&;wyzU (GAM) နှင့် အင်ဒိုနီးရှား အစိုးရတို့ကြားတွင်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ ဆူနာမီအတွင်း သေဆုံးခဲ့သူအများစုမှာ အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးငယ်များဖြစ်သည်။ ငြိမ်းချမ်းရေး စာချုပ်ကြောင့် ပဋိပက္ခများ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့ပြီး အာချေးတို့လည်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်နှင့် ဒေသတွင်း သဘာဝသယံဇာတများ စီမံထိန်းချုပ်ခွင့်တို့ ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ တွင် အာချေးသည် ဒေသခေါင်းဆောင်ပိုင်းများ ရွေးချယ်ရန်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ခဲ့သည်။ အာချေးဒေသသည် ဆူနာမီဖြစ်ပွားပြီးနောက် ဖြည်းဖြည်းခြင်း ပြန်လည်တည်ဆောက်လာနိုင်ခဲ့သည်။

အာချေးနှင့် အင်ဒိုနီးရှားအစိုးရတို့ကြား ချုပ်ဆိုခဲ့သော ငြိမ်းချမ်းရေးစာချုပ်အရ အာချေးတို့အနေဖြင့် မိမိတို့စိတ်ကြိုက် ကိုယ်ပိုင် ဥပဒေများ ရွေးချယ်နိုင်ခွင့် ရှိကြသည်။ ပဋိပက္ခများ ချုပ်ငြိမ်းပြီးနောက် အာချေးသည် ရှားရီးယားဥပဒေ (အစ္စလာမ်ဘာသာရေးဥပဒေ) ကို ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ဒေသတွင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးနယ်ပယ်အားလုံး၌ အမျိုးသမီးကိုယ်စားလှယ် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ရှိရမည်ဟူသော ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အမျိုးသမီးများအား အခွင့်အလမ်းများ၊ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် တန်းတူညီမျှသော လူနေမှုဘဝများ ဖန်တီးပေးနိုင်စေရန် ဖြစ်သည်။

Source: Adapted from Turning Disasters into Peacemaking Opportunities, World Watch Institute, State of the World, 2006; and Natural Resources and Conflict, the United Nations Department of Political Affairs and United Nations Environment Programme,2015.

1/ အထက်ပါ ဖြစ်ရပ်လေ့လာချက်အရ အာချေးလူမျိုးတို့တွင် မည်သည့် လိုအပ်ချက်များ ရှိနေခဲ့သနည်း။

2/ အာချေးလူမျိုးတို့တွင် မည်သည့် စံတန်ဖိုးများ ရှိနေသည်ဟု သင့်အနေဖြင့် မှန်းဆမိပါသနည်း။

3/ အာချေးတို့၏ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာသည် အင်ဒိုနီးရှားတို့၏ အမှတ်အသားသရုပ်လက္ခဏာနှင့် မည်သို့ ujym;oen;/

4/ y#yuu trsK;or;Ei trsK;om;wtay: oua&mufrrm rnuo jcm;em;oen;/ y#yu csKyNirf;Ny; aemufwivn; rno tajctae&oen;/